

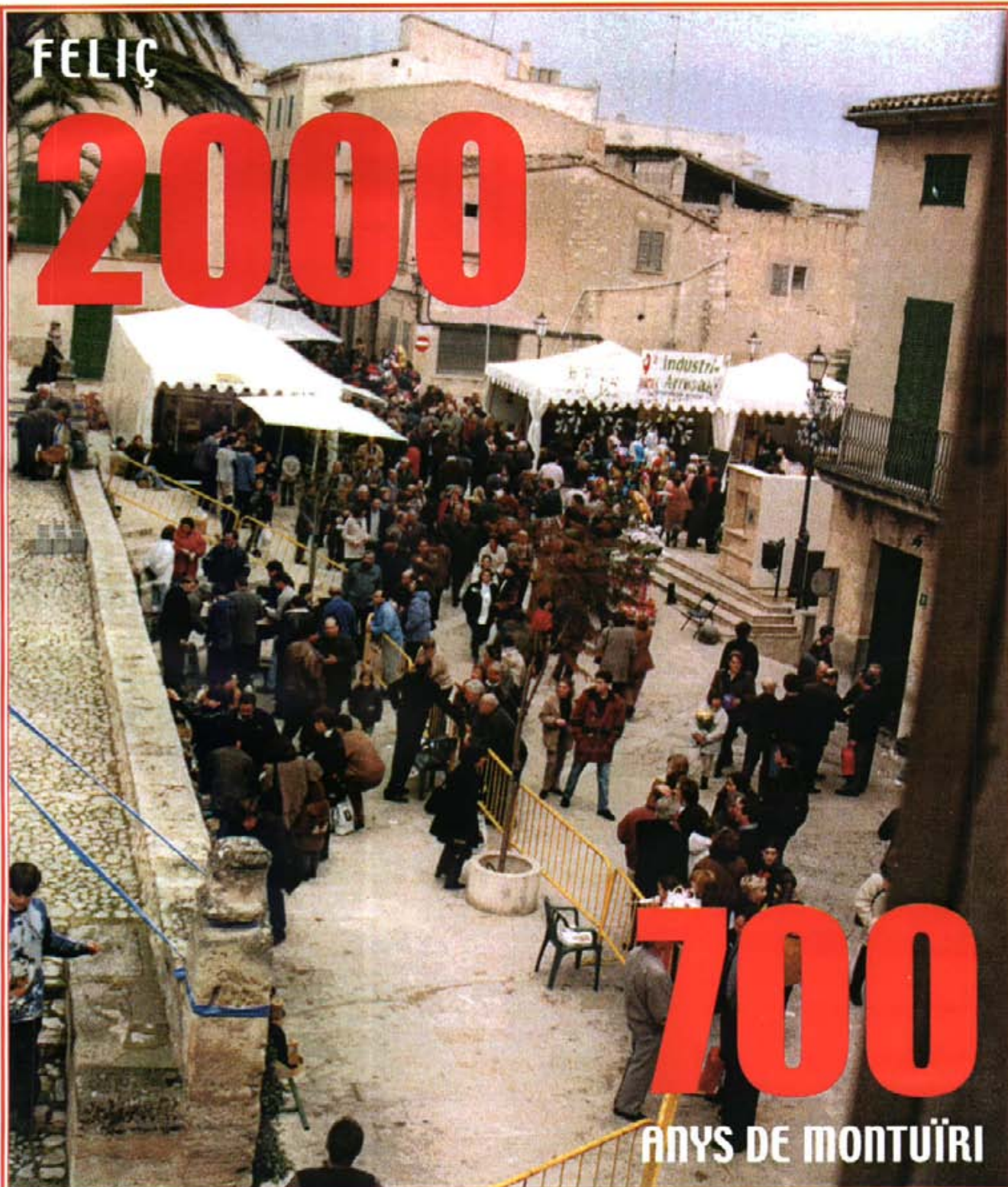
BONA PAU

PAU
CASA

Nº. 563 - Any XLVIII - MONTUÏRI - GENER - 2000

FELIÇ

2000

700

ANYS DE MONTUÏRI

BREUS

Punt d'Informació Juvenil

Els Punts d'Informació Juvenil adscrits a la Mancomunitat del Pla de Mallorca han posat en funcionament d'una manera coordinada un full informatiu titulat "Terrossos" i es preveu que sia quinzenal i que serveixi d'enllaç informatiu per intercanviar dades i convocatòries sobre activitats d'interès per als joves.

Controvèrsies sobre la cessió del poblat talaiòtic de Son Fornés

Davant l'acord de cessió del poblat talaiòtic de Son Fornés i les cases de la possessió al poble de Montuïri a canvi de poder parcel·lar 200.000 metres quadrats i construir quatre habitatges; els components de la Coalició Municipal PSM-PSOE estan disposats a acudir als jutjats a fi d'evitar aquesta parcel·lació. Per la seva part, en canvi, el batle considera que es tracta d'un bon conveni, ja que sols es projectava expropiar el talaiot i així també es podrà gaudir de les cases.

Il·luminació dels molins

Un parell de dies abans de Nadal ja varen començar a aparèixer il·luminats els molins de la zona del Molinar. Un fet que dona una imatge nova a aquell emblemàtic lloc durant les nits; els quals, des de la carretera, es poden contemplar i així podrà ser un motiu més d'atracció cap al nostre poble.

BONA PAU
Montuïri

Director: Onofre Arbona Miralles

Redactor en cap: Gabriel Gomila Jaume

Redactors i col·laboradors:

Joan Miralles i Monserrat, Catalina Sastre Pericàs, Mateu Rigo Bonet, Guillem Mas Miralles, Miquel Martorell Arbona, Gaspar Socías Mora, Antoni Mateu Socías, Onofre Torres Ramis, Melcior Nicolau Jaume, Antoni Mesquida Llinàs, Joan A. Payeras Ramonell, Joan Barceló Cerdà, Catalina Barceló Mayol, Josep Oliver Verd, Rafel Pons Mairata i Felip Munar i Munar.

Administració: Martí Ferrer Sampol

C/ Es Pujol, 5 - 07230 Montuïri - Tlf. 64 66 93

Imprimeix: Tirrena, S.A. Manacor

Depòsit legal: PM 133 - 1958

Nota: Les opinions aparegudes en els articles firmats, sols són atribuïbles als seus autors.

Montuïrers participants a la trobada de gimnastes de Gent Gran a Parets del Vallès, del 18 al 21 de novembre de 1999

ES GRAONS

Complaença

Els actes culturals i gastronòmics que va organitzar la Cooperativa amb motiu de les noces d'or de la seva fundació foren ben acceptats i varen complaure molts dels qui hi prengueren part. Els directius mereixen un bon aplaudiment amb el desig d'una llarga perseverança en bé dels mateixos socis i del poble.

Indignació

Els nombrosos robatoris que amb massa freqüència es perpetren per les casetes de fora vila i fins i tot dins el poble, indignen no tan sols els perjudicats, sinó també aquells que adesiara deixen tranquil·lament obertes les portes de ca seva en un moment donat. És per això que convé estar ben prevenguts.

Els 23 norantins

En el començament del nou mil·lenni (2000) a Montuïri queden vives 23 persones (7 homes i 16 dones) amb més de 90 anys. Són aquestes:

97 anys

Aina Gomila Garau "Molinera"

94 anys

Catalina Miralles Amengual "Perulla"
Sebastiana Vich Verger "Mascarona"

93 anys

Catalina Castellà Manera "Solandera"
Andreu Alcover Ribas "Son Collell"
Francisca Miralles Rossinyol "Poeta"

92 anys

Joana Aina Garau Marimon "Prats"
Maria Pericàs Servera "Meravilla"
Bartomeu Verd Fiol "Baqueto"
Joana Cloquell Fiol "Cigala"
Isabel Fiol Cerdà "Tavet"

91 anys

Francisca Clar Sastre "Mestret"
Ramon Bauzà Antich "Son Canals"
Catalina Fiol Sastre "Algaidina"
Jerònia Pocoví Cerdà "Pipo"
Joan Bauzà Moll "Pelut"
Antònia Horrach Garcias "Comuna"

90 anys

Bernat Garau Marimon "Prats"
Bartomeu Fiol Lladó "Fiol"
Coloma Nicolau Verger "Perons"
Maria Gomila Bauzà "Pujola"
Josep Serra Bauzà "Vadell"
Magdalena Sastre Roca "Pellusca"

El pregó marcà l'inici de les celebracions set-centenàries

Una resposta positiva

Haver pogut arribar a l'any 2000 i ésser nosaltres i els nostres lectors testimonis vius dels 700 anys de la fundació de Montuïri ens omple de goig i de satisfacció. Una gaubança que poguérem comprovar tots els qui forem presents a l'acte del pronunciament del pregó a l'església parroquial el primer dia d'aquest gener del 2000.

No cal ponderar les excel·lències d'aquest acte que va arrodonir de satisfacció els més de 300 assistents que escoltaren complaents el pregó que va pronunciar Maria Barceló i Crespi i les peces musicals que oferiren les dues institucions musicals tan arrelades dins el poble com són la coral "Mont-Lliri" —aquesta i per a la present ocasió reforçada amb la Coral Amics de la Música de Lluçmajor— i la Banda de Música. Fou un acte esplendorós seguit amb satisfacció.

Idò bé, aquesta "festa grossa", que propugnàvem per a aquesta ocasió fa exactament dos anys, des d'aquestes mateixes pàgines i en aquest mateix lloc, ha estat realitat. Havia de consistir en un acte cultural —com així fou—, emmarcat a l'abast de tothom i amb la participació d'entitats culturals compromeses dins el poble.

En el pregó vàrem poder adonar-nos com i de quina manera es va constituir la vila de Montuïri. No se'ns va poder oferir el contingut de l'acta ins-

titucional del Rei Jaume II, l'any 1300, perquè ni en aquelles dates ni en les circumstàncies en què es vivia en aquell temps, era factible. Però sí, va exposar i donar a comprendre el panorama en què es vivia i com s'anaven creant uns incipients nuclis de població en aquells llunyans anys fundacionals de la nostra vila. Fou una visió retrospectiva, suficientment representativa dels anys en què es constituïa el nostre poble. Una docta exposició que ens ha d'empènyer

a conèixer-nos més a nosaltres mateixos, la nostra història, el nostre entorn; a divulgar les troballes i records que puguin servir per conformar la nostra història... fins arribar a sentir-nos més montuïrers, més integrats i responsables del poble que entre tots formam.

* * *

Altres actes commemoratius es pensen celebrar, malgrat hagi de suposar esforç i sacrifici, que tot costa. Hem començat bé, tal com es mereixia el poble, que també ha respost satisfactòriament. Per això mateix els qui constituïm la Comissió dels 700 anys ens sentim satisfets. Esperem que aquestes celebracions set-centenàries deixin l'empremta desitjada i que per molts d'anys pugui romandre dins Montuïri la traça de la celebració d'aquests 700 anys.

O. Arbona

Dibuix de Montuïri de fa uns 200 anys. Encara es destrien alguns dels molins existents

Dos dits de seny

TV a la llar

Arribats a l'any 2000, el parlar de televisió no és una cosa nova, ja que pràcticament a totes les llars del poble hi ha un o dos aparells de TV. Es pot afirmar que poc a poc la TV s'ha anat convertint en un objecte necessari i imprescindible, fins i tot en aquelles famílies on, degut a la manca de doblers, la vida resulta difícil.

No obstant qualseu ha dit que la TV ha tornat reunir la família, ja que altre temps un partia cap a un lloc i l'altre cap a altre; i ara, acabada la jornada laboral de treball, trobam davant aquest aparell la major part de la família. Això fa que molts de pares i fins i tot joves, en lloc de sortir els vespres, romanquin, en general, dins ca seva.

Però la TV té molts de caires no tan bons, com per exemple la presentació d'un món fals, molt allunyat de la realitat de cada dia; i això, juntament amb el caire d'entreteniment, fa que l'espectador obliidi el sentit de la realitat. Arriba un moment que les frases publicitàries, per exemple, les musiquetes, els eslògans, aquelles paraules recercades, sorgeixin inesperadament com si fossin realitat.

En conjunt la TV ofereix la impressió de trobar-nos en un món molt diferent del real: els esdeveniments, bons o dolents, positius o negatius, en general els exageren fins a tal punt que sembla no es poden donar en el món d'avui.

Ens agradaria veure una TV que orientàs l'espectador, que es preocupàs del seu millorament intel·lectual, que ajudàs a formar el ciutadà honest i cabdal.

És una llàstima que els programes educatius, culturals o artístics, sols pel fet de presentar-los la TV, perdin una bona part de la seva eficàcia, i molts d'ells semblin ridículs. La TV hauria de tenir una finalitat fonamentalment objectiva: que servís d'entreteniment, però que també fos orientativa i instructiva.

Salomó

QUADERNS MONTUÏRERS - 1

Una excel·lent iniciativa

En primer lloc cal dir que estam d'enhorabona: la revista **Bona Pau**, com les bones publicacions de la premsa forana, ha començat un col·lecció: **Quaderns Montuïrers**, que tractarà de temes d'àmbits diversos referits a la història i la cultura del poble de Montuïri. És curiós com hi ha tants pocs estudis referits al nostre poble, quan, per exemple, l'Arxiu és –juntament amb el de Pollença– un dels més importants de la part forana de Mallorca. Un poble que va tenir tants d'esdeveniments, que ha estat protagonista –si més no, els montuïrers– dels eixos que han conformat la història de l'illa. És per això que donam la benvinguda a una iniciativa tan encoratjadora i, alhora, necessària. Un poble roman conformat per les petites històries que s'esdevenen dia rere dia; manca després que algun doni fesomia a les accions, els doni cos i carta de presentació, que les interpreti, en definitiva, en un context més global. Estam segurs, per això, que la col·lecció **Quaderns Montuïrers** esdevindrà un punt de partida, però també de cohesió i coneixença, de tots els que viuen a Montuïri o ens sentim montuïrers.

Aquest número 1 és una petita joia, i estic segur que el temps s'encarregarà de donar-li més resplendor. Quan vaig girar la darrera pàgina –la 48– desitjava continuar perquè d'allò que parlen els autors,

tots –d'una manera o d'una altra– n'hem participat o n'hem patit les conseqüències. Són, els tretze capítols, pinzellades d'un realisme corrent, però també d'una humanitat forassenyada, com la terrible tragèdia que patiren les persones a què fan referència. Han encertat el to amb què enfoquen cada capítol; és un encert per part dels autors –Guillem Mas i Antoni Mateu– reflectir en boca dels protagonistes les vivències i les espontaneïtats viscudes. Estic segur que a algun li caurà una llàgrima d'impotència i d'absurd –com la Guerra mateixa– i, com diuen a la presentació, si coneixem la història ens ha de servir per no tornar a caure en els mateixos paranyes que ens portaren a l'ignominiós fraticidi.

Deixau-me remarcar, tanmateix, l'angoixa afegida que patiren aquestes persones embarcant-se per primera vegada i sense poder xerrar ni la seva pròpia llengua perquè els ho prohibiren; per això trobaren aixopluc en els catalans del Principat, “amb els únics que mos enteníem”.

Animam els autors perquè segueixin presentant estudis d'aquesta índole, amb l'estil i el llenguatge que ho han fet. I a la revista **Bona Pau**, que l'eixida sigui sempre tan digne i venturosa com aquest primer Quadern. Enhorabona!

Felip Munar i Munar

Carta oberta

Sr. Director:

Què hem fet perquè un grup de cent-noranta persones majors ens hàgim de veure tan maltractats per unes actuacions que tenen més a veure amb l'odi i la intransigència absurda que no amb el raonament i la convivència? Què hem fet perquè una vegada i una altra es critiqui la nostra Associació quan l'únic que volem és tenir els mateixos –tan sols els mateixos– drets que la resta de veïns de Montuïri?

La veritat, no entenem la mala bava d'un comentari que es va publicar al penúltim número de **Bona Pau**, de si el lloguer "l'hauríem de pagar amb sos doblers de tots", com si entre tots no pagàssim tots els serveis públics, fins i tot aquells que des de l'Ajuntament o de qualsevol altra institució usen en sentit partidista i amb abusos de poder. És per això que ens sorprèn que es discrimini l'Associació de Gent Gran de Montuïri davant uns drets que ens pertocuen i que nosaltres reclamam.

Nosaltres, en data 17 de setembre de 1999, lliurarem un escrit a l'Ajuntament –amb data d'entrada de 18 de setembre– on demanem al Sr. batle un local per poder fer la gimnàstica, i encara ara esperam la resposta. Per la premsa ens hem assabentat que no ens vol deixar el local "perquè som d'esquerres". I això és el batle de tots els montuïrers? Segons sembla, però, aquesta pràctica és corrent al nostre poble, ja que un grup de joves s'ha trobat amb les mateixes circumstàncies, és a dir, perquè el batle suposa que "no són del seus". Això només té un nom: dictadura, i els que comporten aquesta vergonya, dictadors.

És per això que quan es publica que "sembla mentida que en el nostre poble hi hagi dues terceres edats", que analitzin la dolència, la supèrbia i la sornegueria d'aquestes actuacions i llavors que diguin la veritat.

Associació de Gent Gran de Montuïri

FLOR DE MURTA

Plantes • Flors • Pinsos

Accessoris per a animals

Productes maneniment piscines

(Servei a domicili)

Montuïri • C/ Palma, 163 • Tlf. 971 64 65 90 - 61 72 27

CANÇONS AMOROSES POPULARS DE MONTUÏRI - I

Replegades pel P. Ginard

El 1966, l'Editorial Moll publicà el *Cançoner Popular de Mallorca*, replegat i ordenat pel P. Rafel Bauçà Ginard, TOR. I Francesc de Borja Moll escrigué un estudi preliminar per a aquesta obra que ocupa des de la plana XIII fins a la LXXXIV.

La totalitat del Cançoner, estudi preliminar més replega de cançons, està continguda en 4 toms amb més de vint mil lletres de cançons conservades per tradició oral i recollides a Mallorca, dividides en diverses seccions.

La secció de cançons *Amoroses* és la més abundant (més de 5.000 lletres de cançons) i ocupa el primer volum de tot el conjunt de l'obra. Aquesta és la secció que ens interessa per al nostre treball.

Copiarem unes idees de l'estudi preliminar del Sr. Moll, les que puguin ajudar als lectors de **Bona Pau** a gaudir amb més coneixement de causa d'aquesta nova secció que inauguram i la preveim durable uns vuit mesos aproximadament.

Anàlisis Clíniques

Antònia Sastre Barceló
Farmacèutica

Consulta: Dilluns, dimecres i
divendres: de 8'30 a 10 hores

Carrer l'Almoïna, 49
Porreres
Tlf. 971 64 70 84

Assegurances: Adeslas, Asisa-Muface, Agrupació
Mútua, Asa-Mare Nostrum, Ineco-Caja Salut,
Groupama, L'Aliança Novomèdic...

1. VERSIFICACIÓ

a) **Versos i estrofes:** Les cançons més nombroses que ocupen més de la meitat d'aquest cançoner es diuen *cançons curtes*, perquè consten de pocs versos o mots (generalment quatre, més rarament cinc o sis, i en casos excepcionals arriben fins a quinze o vint).

En la cançó curta tradicional de Mallorca, la forma estròfica més generalitzada és la quarteta (quatre versos o mots) heptasíl·laba (set síl·labes per vers).

1. Una cançó ben dictada,
2. de quatre mots està bé;
3. de cinc i de sis també;
4. i de set, ja és codolada.

Per mesurar els versos (comptar-los les síl·labes), el català compta des de la primera síl·laba fins a la darrera accentuada (tònica) i prescindeix de les que puguin sobrar. Així: ↓

u-na can-çò ben dic-ta-da = 7 síl·labes
1 2 3 4 5 6 7 / (i no 8)
de qua-tre mots es-tà bé = 7 síl·labes.
1 2 3 4 5 6 7

Els versos de la darrera síl·laba, o darreres, dels quals queda sense comptar, es diuen *femenins*:

u-na can-çò ben dic-ta-DA = vers fe-
1 2 3 4 5 6 7 / mení

Els que no hi sobren síl·labes es diuen *masculins*:

de qua-tre mots es-tà bé = vers masculí
1 2 3 4 5 6 7

b) **La rima:** 1. *Rima consonant:* La més usual, freqüentíssima, de les cançons curtes, és la consonància perfecta: des de la darrera vocal accentuada, el so o sons finals d'un vers són exactament els mateixos de l'altre vers o versos que hi han de rimar. Exemple:

1. Una cançó ben dictada Sons: -ADA
4. i de set ja és codolada " -ADA
2. de qua-tre mots es-tà bé So: -É
3. de cinc i de sis tam-bé So: -É

2. *Rima assonant*

Quan, a partir de la darrera vocal accentuada, només coincideixen els sons vocàlics. Exemple:

2. temps a-bans del Pla Mi-rall So: només -A

4. a l'A-vin-gu-da del Dau So: només A
Mentre que els sons sobrants (ll i u) que no tenen res a veure l'un amb l'altre, tampoc es tenen en compte. Per quina de les dues rimes ens decantam? La intenció del poeta popular autènticament mallorquí, en les cançons curtes, és, sempre, d'obtenir la consonància perfecta.

2. LOCALITZACIÓ DE LES CANÇONS

Segons afirma el P. Ginard, les cançons vertaderament populars es troben a tota Mallorca i a qualsevol poble es podrien recollir gairebé totes. Però el mateix autor posa al costat del darrer vers de cada cançó, una abreviatura del nom del poble on va ésser recollida. La sigla del nostre és MONT i la duen 100 cançons amoroses. Segons Borja Moll, el text montuïrer d'aquestes 100 cançons és el que el P. Ginard considera més generalitzat i el que farà servir de referència a l'hora de comparar les possibles variants de les cançons.

Unes paraules finals: el que és ben segur és que la cançó popular expressa vivament la manera com el poble concep el món i la vida. En una aplec de cançons arrelades a la terra durant segles es veu la figura moral, el pensament i el costumari del poble que les ha adoptades com a cosa pròpia. Quin ha estat el pensament dels montuïrers respecte de l'amor, segons les 100 cançons amoroses extretes d'un recull de més de 5.000? La solució està en la reflexió sobre l'estructura i el contingut de les cançons, i les conseqüències i conclusions a què puguin arribar els lectors de la nova secció.

Per començar: quin qualificatiu es mereix la primera cançó amorosa montuïra?

*Demà farà tres setmanes
que no he vist s'enamorat,
però que a mi m'han semblat
dotze mesos de quartanes.*

És *quarteta*. Cada vers té set síl·labes. El primer i el quart són *femenins*; el segon i el tercer, *masculins*. La rima és *consonant* -ANES pels versos primer i quart, i la reconeixem per la lletra A; i -AT pels versos segon i tercer, i la reconeixem per la lletra B. Resumint: quarteta heptasíl·laba de combinació ABBA, i expressa apassionadament i bellament l'enyorança i el desig amorós de l'al·lota enamorada. La nota és, per tant, un deu.

Josep Oliver i Verd

Cançons d'en Biel: entre gloses i poemes

Vespre de pallassos

Quan desembre tomba cap als seus darrers dies un caramull de festes omplen de vermell el calendari, allargant-se fins i tot a la primera setmana de l'any que, ja ben veïnat, ens sembla llunyà.

Nadal és sobretot temps d'alegria. Campanes de so festiu, lluminàries i cançons tal volta pensades amb mentalitat d'infant, fan el marc idoni per a la commemoració del naixement d'un Minyó, que marcà amb tall profund la història de la humanitat.

Per ventura a tot el món cristià, des del que té la taula ben bastida fins al que mata la fam d'aquest vespre amb la sempre humiliant almoïna, només a Mallorca i a qualque altre punt proper a nosaltres, se sent un cant no festiu i alegre, sinó seriós, tràgic i amenaçant. Per això la Sibil·la fa que els nostres Nadals siguin diferents als de la resta del món.

Ja en el gènere segueix la tradició cristiana fent arribar d'Orient la pomposa caravana dels Reis. És la festa dels infants, la il·lusió que ompl els ulls, la nit de les sabates al balcó, com deïem l'any passat.

Entre aquestes dues festes, la de la il·lusió i la de l'alegria, hi ha dos dies, més bé hauríem de dir: sols unes hores, que són per a mi prou curioses. La nit de cap d'any m'ha semblat sempre com aquelles empinades costes que mai no tenen fi, coronades per un punt, tan

somniat mentre puges i tan breu quan el passes, que abans de donar-te'n compte d'ell, ja l'has deixat enrere. Tot això obert a un vall immens i desconegut, amb boira que amaga profunds precipicis i racons plens de frescor, amb flors i espines, vida i mort. Com si en dues o tres hores volguéssim encapsetar l'any a punt de finir, arriben les 9 o les 10 del vespre del 31 i entram dins un món encara més fals que el que dia a dia vivim.

Són les hores dels corbatins, vestits de festa, rialles i besades de mans, quasi totes elles forçades. Minut a minut, tan aviat com fugen les viandes d'un sopar, preparat com si fos el darrer de la nostra vida, les galtes ens tornen vermelles, ens creix el nas amb afegits de cartró i ens omplim de tota mena de ximpleres que maldien prou amb la indumentària que forçosament havíem triat per al cas.

A les 12, a Canàries encara manca una hora, a Nova York, 6, i a El Cairo ja en fa 4, esclata la bogeria per tot arreu.

Reim que ens fa fer mala via, xampany esbraveït, besades de compromís.

Un desgavell de coets, bocines i renous fan companyia per unes hores aquells que poc temps abans s'havien disfressat amb corbatins i vestits llargs.

Tal volta la necessitat d'oblidar quan alta ha estat la costa pujada –l'any que acaba de finir– quan curt és el temps que es mengen dotze campanades i el salt

immens a l'aventura de l'any que acaba de començar; ens fa comportar d'aquesta manera durant les sis o vuit hores que conformen la vesprada del 31 i la matinalada del dia primer d'any.

Si deixàssim les serpentes, els "matasogres" i els barrets de cartró i pensàssim un poc que anam a tancar una fulla d'un llibre –del llibre de la nostra vida– i ja mai més podrem tornar-la obrir, segur que si no tristor, almanco una certaangoixa ens ompliria.

La mateixa que em va omplir quan fa un bon grapat d'anys vaig escriure per aquestes dates aquesta cançó:

Nit de cap d'any

Demà morirà un any i amb ell
espolsaré les cendres, encara calentes
dels meus records.

Demà morirà un any i només mort
encendré el foc de noves il·lusions
i les cremaré molt poc a poc,
cercant, abans que tornin cendra
–cendra del record–
un poc d'escalfor al fred de la vida.

Cauen els darrers alens
de l'any que ha de morir.
Mirant enrere, el llarg camí caminat
es perd dins l'horitzó.
Mirant avant,
el llarg camí que m'espera
es fosc i tortuós.

Avui, l'any nou s'ha despert
amb neu a la muntanya.
I jo, amb la gelor de la neu,
als peus, als ulls i a les mans,
he sentit dintre meu
–més fort que mai–
un nou delit de vida.
I m'aferr a ell sense saber on va,
trepitjant la neu de la vorera,
cercant posar els peus
dins les pitjades fondes
i venturosament calentes
que qualseu abans que jo hi va deixar.

Biel Camps i Ferrer
Cap d'any 70-71 - 99-2000

Restaurant

PUIG DE SANT MIQUEL

**Cuina mallorquina
Forn de llenya**

Ctra. de Manacor, km. 31 • Tlf. 64 63 14 • Montuïri

S'ha dit que...

... per sa fira s'esperaven autoritats de Ciutat, però en haver canviat el color i no esser del mateix del nostre Ajuntament... ens haguérem de conformar amb les montuïres.

... sa Cooperativa mereix una fort aplaudiment per les conferències agrícoles i culturals... i també pel sopar que va oferir al poble amb motiu dels 50 anys.

... són molt pocs els montuïers que facin servir la biblioteca... tan abastida de llibres com està!

... s'hauria d'haver donat més difusió a la celebració dels 25 anys del certamen de sa cançó des camp i colles de xeremiers... poca gent va concórrer a l'exposició.

... no s'aturen els robatoris, sobretot a fora vila, darrerament devers Ses Son Amoiànes, prop d'unes cases de suïssos i d'unes altres de "domingueros", però... què s'ha fet?

... ara, des de fa uns mesos, la guàrdia civil que vigila Montuïri és la de Vilafranca, però... no s'ha notat la diferència.

... no havia plogut tan poc com aquest any passat des de feia molts d'anys... de seguir per aquest camí s'hauran de cercar altres pous per abastir el poble.

... es demana que els Reis Màgics acabin enguany les obres del Pla Mirall, d'altra manera... ens cansarem tots.

... es desitja que es faci realitat un somni de la majoria dels montuïers en aquest 2000, com és el de la circumval·lació del poble... i així donar més fluïdesa al tràfic rodant.

... un llamp, dia 10, en Es Rafal es va "carregar" la gelera, telèfon, sòtil... i tots els aparells electrodomèstics enxufats, d'en Pep "Roegò".

... anant cap a s'Hostal, carrer des Pujol avall, han col·locat sis faroles i per no espenyar ses voravies noves les han instal·lades damunt l'asfalt; i... és molt

possible que prest o tard, algun dels motoristes o xòfers accelerats es topi amb elles.

... es torna demanar què passa amb la Creu de Son Rafel Mas. S'han vist els trossos dins una portassa de l'Ajuntament, però... fins quan?

... els qui van a Lloret amb cotxe des de fa dos mesos troben la carretera tallada per obres i s'han de desviar cap a Sant Joan... Fins quan?

... per a la vila hi ha tres metges però... tots tres tengueren vacances els tres dies de festes de Nadal. Totes les urgències varen haver d'anar a Vilafranca. Se sentiren fortes protestes dels afectats... i llavors que diguin que estam ben servits.

... quan fa vent és normal que pels carrers hi hagi fulles i flors dels arbres, però no es pot tolerar més que estiguin plens de bosses, papers i altres brutícies. Per això es demana... més consciència ciutadana.

... a partir de l'any 2000 ja no hi haurà més eleccions perquè vendrà un ocellet del cel que se'n durà tots els sous dels polítics... i d'aquesta manera ja no en quedarà cap que es vulgui presentar.

En Xerrim

EFFECTE 2000

(Dibuix de Fl. Pons)

L'exposició de ca rater mallorquí a la fira tornà ser una nota molt simpàtica

LEE.

Champion U.S.A.

SOLIDO

Genuines

DIESEL

THE MULTIFUEL ENGINE

Levi's

MANS

L'Almoina, 30

Tlf. 16 84 56

Porres

L'Ajuntament informa

Resum de l'acta de la sessió plenària ordinària celebrada el 21 de desembre de 1999

Comunicacions de batlia

1. Signatura de contracte laboral per obra o servei determinat pel Punt d'Informació Juvenil entre l'Ajuntament de Montuïri i Joana Serra Dilme.

2. Memòria de la gestió del Servei d'Aigua Potable i clavegueram de l'any 1998, enviat per "Ferroser".

3. Resum de càrrecs en voluntària a 1 de gener de 1999 i d'ingressos i baixes d'1 de gener de 1999 a 30 de novembre de 1999, enviat per la Recaptació de Tributs de la CAIB.

Regidors no adscrits

Havent sol·licitat els regidors Gabriel Miralles Pizà i Bartomeu Servera Gallard la baixa del grup municipal del PSM-PSOE i la seva integració constituint el Grup Mixt, per 6 vots a favor i 5 en contra s'acordà denegar el Grup Mixt i considerar-los Regidors no adscrits.

Pòlissa de crèdit

Essent que les operacions de tresoreria amb crèdit vigent queden cancel·lades el proper 31 de desembre de 1999, el consistori, amb 6 vots a favor i 5 en contra, acordà sol·licitar a l'entitat de crèdit Sa Nostra-Caixa de Balears la formalització mitjançant operació de tresoreria d'un crèdit de 17.500.000 pessetes, amb termini de cancel·lació el 31-12-2000 i un interès "Mibor" trimestral + 0'5.

Operació de crèdit

Tenint en compte la necessitat de finançar la II fase de l'abastiment i clavegueram i la part corresponent a l'any 2000 de les obres del Pla Mirall, per 6 vots a favor i 5 en contra s'acordà iniciar la tramitació per a la concertació d'una operació de crèdit per import de 200.000.000 ptes. per substituir les operacions de crèdit a llarg termini pendents a l'actualitat i per obtenir finançament per a les inversions de l'any 2000.

Modificació de l'ordenança fiscal reguladora de la taxa de clavegueram

En relació a la revisió de les tarifes del

subministrament d'aigua i la taxa de clavegueram efectuada pel Consorci d'Aigües del Pla de Mallorca, per 6 vots a favor, 3 abstencions i 2 en contra s'acordà modificar l'ordenança fiscal reguladora de la taxa del servei de clavegueram, la qual queda fixada en 3.480 ptes. unitat any, que es liquidaran en rebuts bimensuals de 580 ptes.+ 7% IVA.

Moció regidors no adscrits

"Degut que a Montuïri hi ha al menys una associació legalment constituïda que no compta amb local per poder realitzar les seves activitats i atenent als principis constitucionals d'igualtat davant la llei, de no discriminació per raons ideològiques i de lliure associació", per 5 vots a favor i 6 en contra es va denegar l'elaboració d'un reglament mitjançant el qual es faciliti local municipal a totes les entitats i associacions del poble que actuen sense afany de lucre; i que es cedeixi un local municipal a l'Associació de tercera edat "Gent Gran en Marxa" per a la pràctica esportiva, per no haver-hi cap local disponible

Moció grup PP

Atès que el Pacte d'Esquerres (PSM-EN, EU, PSOE i Mixt) presenta una esmena a la Llei d'acompanyament als pressuposts de la Comunitat Autònoma i afegeix atribució de competències als consells insulars en matèria d'activitats classificades, la qual vulnera el principi d'autonomia municipal que recull la Constitució Espanyola, s'acordà per 6 vots a favor, 3 abstencions i 2 en contra declarar el rebuig d'aquesta Corporació a l'esmena presentada pel Pacte d'Esquerres i instar als grups parlamentaris i al Govern de la Comunitat Autònoma a la seva retirada o vot en contra.

Precs i preguntes

1. Com està l'abocament d'aigües brutes de la zona del futbol?

R. Està a la II fase del Pla d'Obres i Serveis.

2. S'ha d'asfaltar aviat el carrer de Palma?

R. Depèn del Govern.

3. Què va passar en el clavegueram del carrer de Baix?

R. Embossament.

4. Com estan les gestions per resoldre les inundacions de la part baixa del cementeri?

R. Se cerquen solucions, si bé es canvien la propietat de moltes tombes.

5. Com està el tema del Pou del Rei?

R. S'ha tengut una reunió amb GESA per canviar el transformador i s'han demanat subvencions.

6. La rampa del graons: quan i com es construirà?

R. Es faran gestions amb l'empresa del Pla Mirall.

7. Quan i com es pagarà l'import de les rodes de cotxes foradades a causa de les voravies actuals?

R. Les reclamacions es passen a l'empresa constructora.

8. Quins són els preus actuals de la piscina i del bar allà situat?

R. Estan en estudi per a l'any 2000.

9. Es demana l'informe sobre les jornades municipals turístiques?

R. Pròximament estarà disponible.

10. Quan retornarà la biblioteca al seu lloc primitiu?

R. Encara no està previst.

11. Quin fou el motiu de l'abstenció de l'Ajuntament el dia de la venguda de la Presidenta del CIM?

R. La invitació no es va rebre a temps.

12. Per què hi ha un ramal del clavegueram de la zona de Sa Corona?

R. Perquè el ramal condueix a les bombes.

13. Es podrien enumerar per escrit els motius pels quals es prohibí que els joves poguessin accedir al local del pes dels porcs?

R. Si. Es contestarà per escrit.

14. Per què s'empra ara el local del punt de la Creu Roja?

R. Per aparcar-hi les furgonetes que la Creu Roja i per guardar el menjar de les persones necessitades.

15. Es prega que els plenaris del Consistori se celebrin cada dos mesos.

16. Es prega que a la plaça Major s'habiliti un espai per poder-hi aparcar els minusvàlids.

(Continua a la pàgina següent)

L'Ajuntament informa

(Ve de la pàgina anterior)

17. Es prega que el batle i regidors no aparquin malament els seus cotxes.

18. Per què no se cerca una nova ubicació de l'arxiu municipal?

R. L'actual és provisional.

19. La liquidació de l'Ajuntament del 98 fou presentada fora de termini al Govern Balear.

R. Perquè encara no estava enllestida.

20. Quan es lliuren les certificacions de sòl urbà?

R. Quan compleixen la normativa tècnica.

21. És demana que es comprovi si a Son Manera es fan obres sense permís.

R. Es comprovarà l'expedient.

22. Expedient de remodelació d'obres de les quadres de cavalls.

R. Es mirarà.

23. Es considera que la cessió de Son Fornés a canvi de la concessió de parcel·lació i edificació no és convenient. S'hauria d'haver revisat abans i tractar un previ consens entre els grups municipals.

24. El portaveu de l'oposició llegeix una carta resposta a la que el Regidor de Cultura va publicar a *Bona Pau*.

25. Miralles exposa que es fan obres faraòniques i en canvi es descuida la salut. Manca un tros de reixeta en Es Dau i és perillós per als nins que allà juguen amb pilotes.

26. El mateix exposa la necessitat de canviar els jocs metàl·lics de les escoles i que siguin més adients per als nins. Els actuals són vells i estan rovellats.

27. Demana una explicació sobre el que ha passat a Son Fornés. Considera que no es pot fer un conveni per construir xalets quan estan aturats tots els plans especials amb finalitat no turística. En tot cas s'hauria d'incentivar després.

28. Es considera que les faroles instal·lades anant cap a s'hostal mai no s'haurien d'haver col·locades dins el mateix carrer, sinó damunt la voravia.

29. Falten alguns punts de llum públic.

R. Es farà una revisió.

30. Per què —pregunta ara l'equip de govern a l'oposició— en els cartells de la Setmana de la Cooperativa no constava com a col·laborador l'Ajuntament de Montuïri?

R. Perquè es varen limitar a posar el que havia dit la Cooperativa.

La fira d'enguany tornà ser lluïda

Juntament amb els representants de l'organització, el Batle, la Delegada del Govern Central i el Vicepresident del Govern Balear disposats a entregar els trofeus als guanyadors del concurs de perdus

Dia 5 de desembre fou el dia pròpiament dit de "Sa fira", la qual va estar rodejada d'un bon nombre d'actes culturals, esportius, recreatius i d'esbarjo. No mancaren com cada any els nombrosos llocs de venda i exposició de productes del camp, industrials i manuals. Pel que fa a la competició de la perdiu —certamen que li dona caràcter—, tornà ser molt participada i concorreguda, ja que hi prengueren part aficionats de quasi tots els indrets de l'illa. El primer de la general fou Joan Pocoví, de Montuïri, seguit de Jordi Estaràs, de Palma, Pere Ors, de Montuïri, Alexandre Mercader,

de Bunyola i Francesc Xavier Mercader de Deià. El campió de campions fou Ferran Palmer de Valldemossa seguit de Nicolau Paniza de Lluçmajor. Els 5 primers locals foren: Pere Ors, Joan Verger, Joan Beltran, Cristòfol Ors i Bartomeu Bennàssar.

Altres actes de "Sa Fira"

A l'entorn de "Sa Fira" es desenvoluparen molts altres actes, entre els quals cal destacar les cinc conferències de la Setmana Cultural Agrària de la Cooperativa i l'exposició commemorativa dels

(Continua a la pàgina següent)

Area de servei Ses Jardines

Estació de Servei

Mini-Market • Rentat de cotxes

Bar Restaurant

Berenars • Cuina casolana

Carr. Palma-Manacor Km. 29'3 • Tlf. 971 64 61 46 • Montuïri

Dues de les exposicions de "Sa Fira": la de brodats i de dels 25 anys del certamen de la "Cançó des Camp i Colles de Xeremiers"

25 anys del certamen de "Cançó des Camp i Colles de Xeremiers". Plaça, el carrer Major i sobretot Es Dau foren els

llocs on en la seva majoria s'hi instal·len parades de mostra i venda dels diferents productes.

Instal·lacions elèctriques

**Son
Picornell**
971 644 096 ■ Montuiri

- instal·lacions en general
- canvis tensió
- automatismes barreres i cotxeries

energia solar i eòlica
instal·lacions i venda de material

☎ 600 527 829

Pressupost sense compromís

Empresa de transports de viatgers
Zona Llevant

**Necessita
conductors d'autocar**

Interessats contactar al Tlf. 971 98 98 19
(Hores d'oficina)

Nadal

Com els altres anys, les festes nadal·lenques es caracteritzaren per esser eminentment familiars. Les matines, a l'església, foren molt concorregudes i els sopars i festa de la "nitbona" pul·lularen per tot arreu.

Cap d'any

El vespre del 31, a mitjanit, foren molts, tal vegada més que altres anys, els qui des de la plaça Major de la vila volgueren esser testimonis del pas del 1999 al 2000. No hi hagué la inquietud que qualcú entreveia. L'Ajuntament va obsequiar amb raïm i cava. En Pere Febrer féu sonar els "platillos" simultàniament amb les dotze campanades i tot seguit, amb la mollada d'una bona estelada de coets, la gent encara s'animà més.

El pregó del 2000

El vespre d'aquest primer dia de gener del 2000, l'església fou marc esplendorós del començament dels actes commemoratius dels 700 anys de la fundació de la nostra vila. Després que el president de la comissió del 7è Centenari fes la presentació de l'acte, la doctora en Història Medieval, Maria Barceló Crespi, pronuncià un ben documentat pregó i tot seguit la Coral Mont-Lliri amb la de Lluçmajor, i la banda de música tancaren el brillant acte.

Curiositat

Durant els 37 anys darrers, en què mesuram la pluja, sols dos anys no han arribat als 200 litres anuals per m²: l'any 1983 (172) i aquest any passat (197).

COMMEMORACIÓ DEL 700 ANYS: 3r ITINERARI

Montuïri tira-a-tira: els "Sons Vaquers"

A les 10 hores del 28 de novembre de 1999, un grup d'una cinquantena d'excursionistes participants, ens reunírem a la plaça. Després de la fotografia de família ens posàrem en marxa, i recorregut l'itinerari urbà planificat, ens aturàrem al Molí des Fraret.

Ens hi varen atendre molt bé, acompanyant-nos en la visita i donant-nos una primícia del que serà el museu, molt ben documentada i interessant.

Seguírem direcció Sant Joan fins a la possessió de Meià. Penguérem pel carreró que duu a les cases i férem aturada davant la "mata escrita", objecte d'una llegenda lul-liana.

A les cases, la madona, n'Antònia, ens va atendre amb tota la cortesia. Poguérem visitar la cuina vella, la clastra i dependències circumdants; com, per exemple, els gransers. A l'acomiadament ens obsequià amb una sobrassada novella, la seva

Els participants al 3r itinerari en el moment de la partida

contribució a la torrada que ens esperava en el moment del dinar.

La ruta s'anà complint sense incidents i amb gust per part dels participants. La

concurrència de matrimonis joves acompanyats dels seus nins, posava una nota d'alegria i tendresa en tot el grup.

Passats els Sons Vaquers arribàrem a Son Comelles a l'hora adient per dinar. Es va fer un bon foc i per grups lliures es començà a donar bon recapte al pa i taleca torrant tot el que s'havia de torrar i assaborint-ho amb ganes, salut i agradable convivència.

Oportunament l'Ajuntament ens envià ensaïmades a voler i xampany. Aquesta generosa contribució arrodoní l'hora de les postres. Gràcies, en nom de tots, a l'Ajuntament.

Després de dinar, els amos de Son Comelles, un molt agradable matrimoni sudamericà, ens permeté visitar el jardí i la clastra. No poguérem veure les cases perquè els amos no tenien permís dels propietaris. Però tot i el que vérem, en aquell horabaixa de tardor, va ésser molt bell.

Alguns matrimonis joves havien previst dur anticipadament els cotxes familiars a Son Comelles per si els seus nins hi arribaven cansats. Acabada l'estada en aquell lloc, s'endugueren els petits colcant. La resta, a peu, continuàrem la passejada fins al poble, on arribàrem de bona hora.

Agraïm a "S'Esbart des Pla" l'organització i direcció d'aquest tercer itinerari i li desitjam el mateix encert en els quatre següents.

Josep Oliver i Verd

Glosa

Soci de la Cooperativa

Fa molt de temps d'aquell dia, jo encara ho puc recordar; es trenta anys els deu passar que es meu sogre m'hi apuntà soci a sa Cooperativa. De president hi havia el tio Rafel Hortolà; per bon homo va agradar, ho pot dir qui el coneixia; per fer un favor valia, per qualsevol cosa sia el podies anar a cercar; quan va morir se notà; de sa bondat que tenia hi veren per consolar a tota sa directiva.

Amador Font

Super Montuïri

Extens assortit

Gran varietat de productes d'alimentació

Peix congelat • Carnisseria
Xarcuteria • Panaderia
Fruita i verdura • Begudes • Neteja

I TOTA LA NOVA GAMMA DE "LEADER PRICE"

Av/ Es Dau, s/n

Tlf. 971 64 67 60

Montuïri

Sebastià Melià Mora, director de la coral *Mont-Lliri*

Interessants consideracions dels actuals ambients musicals

Fa unes poques setmanes ens presentaren. Dies després tenguérem l'oportunitat de canviar impressions i estiguérem conversant durant una hora llarga. Sebastià Melià Mora —a ell ens referim— és una persona de gran sensibilitat i cultura. Professor jubilat de l'Institut de Manacor que, havent abandonat la docència, es pot permetre ara una de les aficcions que més li atreuen: la música; concretament el cant coral.

De veu suau i opinió mesurada, creim descobrir en ell una persona que a més de tenir uns grans coneixements musicals, estima la música. Comentant aquest art amb ell podríem passar-hi moltes hores i no acabariem.

Persona molt sensata, exposa els seus punts de vista amb claredat, matitzant la idea si és necessari i pensant les respostes a les nostres preguntes. A més de gran experiència, podem dir que du molts de "cops de lliure", com resa un antic refrany mallorquí. Li endevinam també un gran respecte per l'opinió dels qui l'envolten i, tal vegada, no ens equivocariem si diem que en una conversa s'estima més escoltar que dur la iniciativa.

Va néixer l'11 de febrer de 1937 a Porreres. Es casà amb Inès Barceló el 7 de febrer del 67. Tenen dos fills i dues filles ja majors i un net. És professor de batxillerat i abans de jubilar-se impartia classes, com hem dit abans, a l'Institut

de Manacor.

— Des de quan, podríem dir, que es aficionat a la música?

— Des de sempre —respon—. Des de molt nin ja estava en contacte amb la música i els músics.

— Quin tipus de música és la que més admira, la que més li agrada?

No ho hem dit abans, però ho assenyalam ara: amb un lleuger somriure, quasi permanent en les seves faccions, el nostre interlocutor no gesticula mas-

sa. Creim captar perfectament les seves emocions. Contesta amb paraules clares, netes.

— M'agrada la música de tot tipus, especialment la clàssica. Si he d'especificar un poc més diré que tenc una predilecció per la barroca i la del Renaixement. També trobo molt interessant la música que s'interpreta avui, més que res perquè consider que hi ha un intent de descobrir noves expressions musicals.

— Ha dit que li agraden els clàssics. Podria donar-nos els noms d'uns quants que sobresurten per a vostè més que els altres?

— Sí, mira —pensa uns moments i continua—, Bach, Brunner, Lluís Mª Victòria, Malher... aquests, entre d'altres, tenen unes composicions meravelloses.

— Ens ha anomenat uns quants clàssics de prestigi. Li diuen res els noms de Nino Rota, Dimitri Triomkin, Ennio Morricone, Max Steiner... autors de bandes musicals de pel·lícules?

— Clar que sí! A aquests els podran posar també al costat dels clàssics. Són uns grans compositors. La seva obra és molt inspirada.

— Precisament, li dèiem perquè en certa ocasió i per a TV tenguérem l'oportunitat d'escoltar un conjunt de prestigi, tal vegada l'"Orfeo Donostiarra", interpretant una composició, un tango que interpretava Carlos Gardel els anys trenta: "El dia que me quieras". Li havien llevat el ritme de tango, però sonava meravellosament. Què opina del fet?

— Qualsevol tipus de música ben interpretada és vàlida per a un conjunt musical. El que és important és que tenguim un arranjament atès al màxim.

— Ens podria donar la seva opinió sobre grups corals; la seva importància i influència dins la societat?

Respira fons abans de contestar.

— Per començar diríem que la música escrita actualment arreu d'Europa és difícil d'interpretar. Les nacions del Nord la interpreten molt bé. Aquestes i les del centre d'Europa tenen més tradició de cant coral, més escola. La interpreten

Taller mecànic Planxa i pintura

Constantino Ruiz González

millor que nosaltres. Als Estats Units i Canadà també hi ha una forta tradició en aquest aspecte; els col·legis, sobretot els importants, tenen la seva coral i les seves interpretacions. Són d'altura. Aquí, alguna cosa hi ha del què deim, però encara no hem arribat al seu nivell. Ells tenen una tradició ben arrelada, com hem dit abans.

– Hem notat a vegades la gran quantitat de components d'alguna coral; altres, al revés, són molt pocs: influeix el nombre de cantaires amb el prestigi del grup?

– La categoria d'una coral no depèn del nombre de persones que la integren, sinó de la qualitat dels components; però per interpretar certes peces han de ser grups nombrosos.

– Els qui eren nins a principis de segle recorden els cecs o minusvàlids que venien al poble i acompanyats d'un acordió, cantaven unes peces delicioses glosant algun fet tràgic o una història d'amor. Aquestes melodies han quedat gravades dins molta gent. Ara ve la pregunta: És la música un mirall dels anys en què l'han composta o interpretada? Volem dir si reflecteix el caràcter o mode de ser de la gent d'una determinada època?

– Així és. La música retrata l'època en què l'han composta, i aquestes èpoques estan ben definides.

– Per quina època s'inclinaria?

Està un moment abans de respondre.

– Tractant-se de música, m'agrada la de totes les èpoques. Però si m'he de de-

finir, ja ho he assenyalat abans, m'inclinaria per la del Renaixement i la Barroca. M'atreuen especialment per l'estructura i netedat de les peces. És un tipus de música que no té cap complexitat; sense voler dir que sia fàcil d'interpretar.

– Si hagués de preparar una audició; quins tipus de composicions triaria per omplir el programa?

Es col·loca degudament les ulleres abans de contestar.

– Dins una audició –contesta– hi posaria una peça senzilla de cant gregorià, unes quantes nades del Renaixement, unes composicions de Ll. M^a. Victòria o de qualsevol polifonista espanyol; alguna obra de Paulenç i inevitablement unes quantes obres del P. Martorell.

– Les regions d'Espanya que més es distingeixen en polifonia?

– Sens dubte, el País Basc i Catalunya. Nosaltres, a Mallorca, som hereus de la tradició catalana.

– L'esser humà, complex com és, té entre altres qualitats l'intel·lecte i la sensibilitat, l'esperit: cap a on va dirigit la música?

– La música és un fet intel·lectual que està a l'abast de totes les persones, però va més enllà de la intel·ligència, cerca i troba sempre l'esperit dins unes persones més que dins altres. A les persones sensibles davant una interpretació musical encertada i amb una peça inspirada, a vegades les cau les llàgrimes.

Somriu lleugerament quan afegeix:

– El qui entén i li agrada la música no

pot ésser mala persona, t'obliga a ser sincer, es... un refinament dels sentiments... de l'esperit.

– Fins ara hem parlat de la música i del seu entorn. Si li sembla entrarem de bell nou en matèria amb interrogants de tipus més personal: ha viatjat moltes vegades a l'estranger?

– Sí, he sortit en certes ocasions per qüestions d'ensenyament, d'una manera especial a França i Itàlia.

– És persona de ciutat o li agrada la vida d'un poble?

– Per viure les relacions personals i gaudir d'una certa tranquil·litat, el poble. La capital, però, té el fet cultural que no es pot oblidar.

– És persona de temperament solitari o li agrada la companyia?

– M'agrada estar acompanyat, sense deixar alguns moments de soledat, per posar els pensaments en ordre.

– Un fragment d'algun llibre o revista que li hagi causat impacte?

– Indubtablement molts de paisatges de la Bíblia, concretament el Nou Testament.

– Dins totes les composicions musicals que coneix o ha dirigit, en destaca qui una excepcional.

– El "Réquiem" de Mozart.

– Una pel·lícula inoblidable?

– "Amarcord".

– Una obra d'art fora de sèrie, que hagi tengut l'oportunitat d'admirar?

– "La Pietà", de Miquel Àngel.

(Continua a la pàgina següent)

Glosa

A la Cooperativa

Què no véreu sa rotlada,
i molta gent s'hi aplegà,
perquè varen convidar,
que volien celebrar
sa Cooperativa Agrària,
cinquanta anys d'inaugurada
i no ha parat de marxar;
i ara de tan bé que va
es president va trobar
de fer-mos una torrada,
de tallar l'hom no parava;
crec que li va sortir car
haver-mos de sodollar.

Amador Font

músic bar

Ca Na Poeta

Carrer Major núm. 7 • Telf. 64 65 29 • Montuïri

(Ve de la pàgina anterior)

– La qualitat que més admira en una persona?

– La sinceritat.

– En literatura, per on van les seves preferències: a la prosa o a la poesia?

– M'interessen molt les dues matèries, fent constar que la prosa pot ésser també poètica.

– Foren millors els temps passats?

Riu quan contesta.

– Sí, perquè érem més joves.

– Com veu el futur a nivell mundial?

– No som massa optimista. –Ho diu en

to baix, com si lamentàs haver de contestar–.

– D'aquí a 50 anys o més, com jutjaran els mallorquins del futur, la invasió turística que tenim actualment, amb les seves conseqüències?

Ens mira de front.

– Com una manca de sentit comú dels actuals mallorquins.

Aquest és el diàleg, resumit, de les impressions rebudes del nostre entrevistat. Dins la conversa hem canviat opinions sobre la música i el seu entorn. L'entrevistador s'ha enriquit amb noves idees. Hem rememorat temps passats i desempatat oblidades melodies. S'ha comentat

la misteriosa influència de la música dins les persones. Entrevistat i entrevistador a través del diàleg han volat per un món meravellós dins un espai de fantasia, sostenguts per les ales d'aquest art que es diu música.

Miquel Martorell Arbona

Carta oberta

Sr. Director:

Què hem fet perquè un grup de cent-noranta persones majors ens hàgim de veure tan maltractats per unes actuacions que tenen més a veure amb l'odi i la intransigència absurda que no amb el raonament i la convivència? Què hem fet perquè una vegada i una altra es critiqui la nostra Associació quan l'únic que volem és tenir els mateixos –tan sols els mateixos– drets que la resta dels veïns de Montuïri?

La veritat, no entenem la mala bava d'un comentari que es va publicar al penúltim número de Bona Pau, de si el lloguer "l'hauríem de pagar amb sos doblers de tots", com si entre tots no pagàssim tots els serveis públics, fins i tots aquells que des de l'Ajuntament o de qualsevol altra institució usen en sentit partidista i amb abús de poder. És per això que ens sorprèn que es discrimini l'Associació de Gent Gran de Montuïri davant uns drets que ens pertocuen i que nosaltres reclamam.

Nosaltres, en data 17 de setembre de 1999, lliuràrem un escrit a l'Ajuntament –amb data d'entrada de 18 de setembre– on demanam al Sr. batle un local per poder fer la gimnàstica, i encara ara esperam la resposta. Per la premsa ens hem assabentat que no ens vol deixar el local "perquè som d'esquerres". I això és el batle de tots els montuïrers? Segons sembla, però, aquesta pràctica és corrent al nostre poble, ja que un grup de joves s'ha trobat amb les mateixes circumstàncies, és a dir, perquè el batle suposa que "no són del seus". Això només té un nom: dictadura, i els que comporten aquesta vergonya, dictadors.

És per això que quan es publica que "sembla mentida que en es nostre poble hi hagi dues terceres edats", que analitzin la dolentia, la supèrbia i la sornegueria d'aquestes actuacions i llavors que diguin la veritat.

Associació de Gent Gran de Montuïri

OMEGA

Cindy Crawford's choice

New Constellation

OMEGA

The sign of excellence

Juste Fermin

The advertisement features a black and white portrait of Cindy Crawford on the left, wearing an Omega Constellation watch. On the right, a larger image of the watch is shown, highlighting its distinctive horizontal-link metal bracelet and the 'OMEGA' logo on the dial. The text 'OMEGA' is prominently displayed at the top in a large, stylized font. Below it, 'Cindy Crawford's choice' is written in a serif font. Further down, 'New Constellation' is accompanied by a small star icon. At the bottom, the Omega logo and the slogan 'The sign of excellence' are present, along with the signature 'Juste Fermin'.

Carta oberta

Company Regidor de Cultura:

Quan vam remetre al plenari de l'Ajuntament i a la revista **Bona Pau** la nostra carta de protesta per la vostra gestió a la Regidoria de Cultura érem molt conscients del què denunciàvem i seguim pensant, després de llegir les vostres dues pàgines pagades a la revista, que existeix una actitud de deixadesa i manca de dinamisme en l'àmbit d'aquesta àrea, que adjudicam a una manca de dedicació. I no entram als detalls dels quals no fa falta dir-vos que en divergim profundament. Així i tot ens congratula haver-vos tret del vostre ensoportament i us agraïm l'esforç de justificació de la vostra gestió.

I ja que tenim espai i ve al cas, seguim reflexionant sobre aquest moviment cultural inert que ha fet que el nostre poble estàs des de fa ja temps en una llarga i penosa letargia i que seguim considerant que des de l'Ajuntament poc s'ha fet per dinamitzar. Si bé és cert que aquesta lenta mort de la iniciativa cultural està essent acompanyada d'algun acte cultural esporàdic –normalment les festes patronals o d'altre índole obliguen a organitzar alguna activitat pròpiament dita cultural–, o de l'adhesió a propostes fetes des d'entitats externes –com seria el cas de la Fundació de Son Fornés–. I quan a les entitats locals, si posàssim els números sobre la taula veuríem com les ajudes econòmiques no responen a cap criteri equitatiu en tant una sola entitat duplica en ajuts econòmics a la suma de tota la resta d'entitats, essent l'interès manifestat proporcional a les ajudes que es donen. A Ses Escoles se'ls hauria de donar una dedicació especial; no és suficient rentar-los la cara, perdó, la façana,

i val la pena recordar-vos els esforços que féreu fa uns anys per convèncer-nos de la necessitat de tomar-les (important indicatiu del vostre tarannà cultural). Dedicar un breu comentari a la utilització de l'àrea cultural per l'emissió d'un estil de documents –els documents audiovisuals en serien un exemple– que en darrer terme són una acció única i exclusiva de propaganda.

Company Regidor: no us volíem fer enfadar. Tampoc preteníem gastàssiu els doblers amb dues pàgines de publicitat. Únicament volíem conèixer la nostra opinió i un plenari cada tres mesos dona per parlar tan poc! Si a més no teniu present, a l'hora de convocar-lo, els nostres compromisos, a vegades no podem ser-hi tots i hem d'esperar tres mesos més, que si els sumam als altres tres que us preniu per a contestar-nos per escrit... aconseguim una comunicació cada mig any.

I, ara sí, voldria fer-vos un comentari més d'àmbit personal, però és que vós hi entràreu. Crec que no és bo, ni adequat, ni recomanable que tot un Regidor de Cultura desprecii –encara que ho posi en boca d'una altra persona– la formació dels seus adversaris polítics. Crec que la cultura, la dedicació professional... com més diversa i més rica és, millor pot servir per a la gestió, quan ens hi dedicam. Ser infermer, ensenyant i tenir quinze anys d'experiència en el món de les cooperatives m'han proporcionat coneixements, sempre ampliables. Tampoc no seria bo ni desitjable demanar-vos que relatéssiu el vostre currículum personal i professional que us han portat a tenir la quantitat de càrrecs que anomenau i a gaudir del lloc de feina que ocupau.

*Atentament, Mateu Ginard
Regidor del Grup PSM-PSOE*

Glosa

A l'amo en Biel de Sabor

L'amo en Biel de Sabor
ara vos vull contestar,
i ben tranquil podeu estar
de suspendre o d'aprovar
maldament sigui professor.

Tanmateix ho torn a dir
–anc que m digueu caparrut–:
n'hi ha que s'han cregut
que amb so poder absolut
ets altres han de patir.

I això no és democràcia,
maldament l'hagin votat;
tothom ha de ser respectat:
tant si és jove com d'edat
no han de passar cap desgraci.

I cinc no foren tres més dos,
perquè era això que esperàvem,
o almanco lo que desitjàvem
molta gent que ja trobàvem
massa embuis i molts favors.

Es respecte no se guanya
només en unes eleccions;
hi ha moltes més raons,
i s'han de dar solucions
a sa gent qui les demana.

Quan jo era petitó,
mu mare ja m'ensenyà
–i això mai s'ha d'oblidar–
que sempre havia d'observar
el respecte i la raó.

I això és lo que vos don:
el respecte i l'amistat;
la raó, és des meu costat,
i ja prou n'haguem parlat
perquè sa gent se confon.

Felip Munar i Munar

**L'Agrupació Local del PSM-NM
desitja al poble de Montuïri
un Bon Any 2000**

El tren arriba a Montuïri (1899)

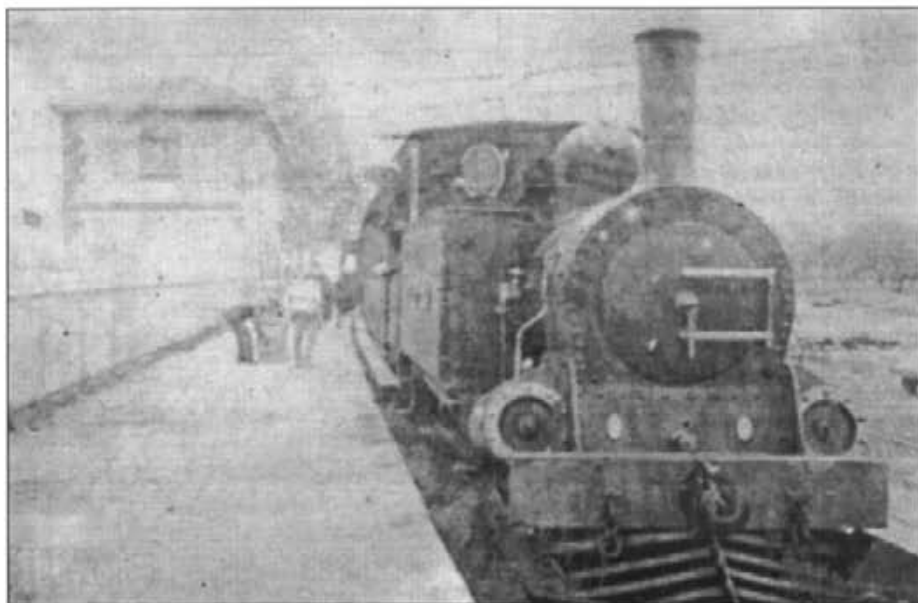
Ara fa cent anys, tot just cent anys, Montuïri estrenava una nova via de comunicació amb la Ciutat de Palma i altres pobles, el ferrocarril.

La instal·lació de la via fèrria marcà de forma profunda les relacions entre la capital de l'illa i les viles de la part forana. El tren afavorí el transport de persones i de productes i donà un sentit més ample als petits mons que eren els pobles. Enrera quedaven les antigues diligències i els carruatges que transportaven persones i mercaderies pels que un temps eren els camins més o manco conservats que conduïen a Palma.

Aquest medi de transport desaparegué a finals del anys seixanta i principis del setanta de Mallorca – en concret la línia que passava per Montuïri fou suspesa l'any 1969, setanta anys després de la seva entrada en funcionament – i avui en dia tan sols resta la que va des de Palma fins a Inca, encara que s'està fent una prolongació d'aquesta fins a sa Pobla.

Avui en dia, en aquesta Mallorca col·lapsada pels cotxes –800 per cada mil habitants– s'està reclamant de cada vegada més i amb més intensitat la recuperació d'aquest medi de transport públic, un medi de transport que es distingeix per la seva seguretat, rapidesa, economia i protecció del medi ambient.

Però, tornant enrera en el temps, presentem un escrit de finals del segle XIX, concretament aparegut al número 29 del

Fa cent anys s'estrenava a Montuïri una nova via de comunicació: el tren

Boletín Comercial de las Baleares de l'1 octubre de l'any 1897 en el qual es parla de l'obertura de la nova línia que conduïa a Felanitx.

La nueva vía férrea

Tocan a su término los trabajos de construcción de la línea férrea de Santa María a Felanitx. Podemos decir que están terminados ya, y quizás al leer esto nuestros lectores esté en explotación el nuevo ramal y alguno de ellos lo lea mientras el mismo tren le conduce á la

guna de las nuevas estaciones.

Siempre que en nuestra época, al igual que en otros tiempos, se consigue un adelanto ó se camina hacia el progreso, surgen de pronto contrarios á la nueva obra, como por encanto aparecen bárbaros retrógrados cuya ignorancia les conduce a cometer atrocidades en daño propio y en perjuicio ajeno, exponiendo siempre su seguridad personal ó su misma vida y honor. Seguramente no las cometerían si tuvieran la instrucción debida ó fuesen capaces de estudiar y ver las cosas tal cual son.

Todos los grandes inventores han tenido sus contrarios, pagando algunos con su vida los inmensos beneficios reportados a la sociedad, y otros han sido considerados ó tenidos como locos, herejes, brujos ó embaucadores.

Gracias á la civilización y á la instrucción siempre en progreso ha disminuido notablemente el número de estos bárbaros que por desgracia existen aun en Mallorca, muchos que solo ven hasta el límite de su casa ó propiedad, y algunos de éstos pertenecen á la clase que por su posición y sus medios deberían tener algunos grados más de cultura.

Mas dejemos estas consideraciones y pasemos á tratar un poco de la nueva línea y de que siempre constituye un beneficio todo adelanto.

El nuevo camino de hierro constituye

Hotel Rural Es Figueral Nou
Es Pati de Montuïri
Restaurant

*Diligent servei
Amb totes les comoditats
Acurada atenció al client
Servei de noces i banquets*

Ctra. Montuïri - Sant Joan, Km. 0'7 • Tel.: 64 67 64 • Montuïri

un paseo de recreo dados los puntos que de nuestra isla recorre, lo pintoresco de toda su extensión y la variedad de matices y paisajes que se ven en los trayectos que median entre sus estaciones.

De Santa María, estación donde comienza la nueva línea, á Sta. Eugenia, primera del nuevo ramal, atraviesa el viajero viñas y campos poblados de árboles, en paraje llano y faldas de varios montes de no mucha altura, dejando á la espalda la cordillera que guarda nuestra isla del frío Norte.

A la salida de dicha estación de Santa Eugenia, ladea una pequeña colina en la cual existen dos molinos y algunas casas de este pueblo, ofreciendo visitas muy pintorescas, y empieza desde este paraje á serpentear sobre unos promontorios viéndose terrenos cultivados y selváticos (bosc o garriga), y á lo lejos el monte de Randa con Algaida á su pie y apareciendo en algunos parajes trozos de mal camino que une estos dos pueblos hasta que atravesando la carretera de Palma á Manacor entra en la estación de Algaida.

Desde este punto á Montuiri ofrecen otra variedad los terrenos. Después de salir de un desmonte y haber pasado un puente sobre el cual vuelve a pasar la carretera antes mencionada, se descubre una extensión de terreno que por ser de los mejores de la isla en calidad y vegetación varía completamente el paisaje.

Desde Montuiri el camino cruza por entre pequeñísimos montes y otros predios de los cuales se ven sus casas, hasta descubrir el pueblo de Porreras que se ve desde toda esta parte de línea con el fondo de los montes de Felanitx y con el de Montesión a la derecha que dan una belleza panorámica muy pintoresca; y desde este pueblo atravesando algunos pinares, parte llana muy poblada de árboles y pequeñas propiedades, se contemplan desde una larga recta los pequeños montes que circundan la ciudad de Felanitx hasta que se llega á esta importante población.

Dejemos muy de paso enumerados cuatro datos de la nueva línea que es una notable mejora.

No falta quien sostenga lo contrario, y por lo tanto que esté en contra de la nueva línea como lo estaría de todo adelante, por su ignorancia ó insensatez. Solamente ven los perjuicios que dicen se les han ocasionado y se escudan en los pobres que quedan sin trabajo á cau-

sa de ese adelanto. Idea completamente errónea es ésta. Bien es verdad que la facilidad del transporte de mercancías por el tren deja sin trabajo á carreteros y trabajadores que lo tenían antes, y que se necesita menos personal; pero esos brazos y los animales pueden muy bien y deberían aplicarse á la agricultura, pues sabido es que la tierra da su producto en razón directa de los cuidados y labores que en ella se practican.

Si los trabajadores que desde lejos pueden ver que disminuirán ciertos trabajos con una nueva línea férrea tuvieran un poco más de ilustración, ellos mismos ya al comenzar los estudios podrían atemperarse a nuevos trabajos quizá de mayor rendimiento y menos penosos. No culpamos á estos infelices por cuanto ellos no tienen la culpa de su ignorancia. Culpamos sí a estos burgueses, á los borricos cargados de oro, que no tienen ilustración porque no han querido ó no quieren tenerla y que sin ton ni son, ni saber el porqué de las cosas, charlan por los codos, y solo procuran estorbar y oponerse al desarrollo progresivo de la civilización, base del bienestar público.

Estos son los que deberían ver que se aumenta el tránsito con la facilidad de viajar, y que este tránsito es beneficioso para toda la población. ¡Cuánta mayor importancia y riqueza no tendría nuestra isla si la comunicación con el continente fuese más cómoda y económica!

Una de las clases que mayor perjuicio

tienen con el tren y en que más hincapié hacen los contrarios, es la de conductores ó propietarios de carruajes de transporte, diligencias de pasajeros. En cuanto a éstos, aunque les pese, debemos decir la verdad ¿No se lo merecen? Seguramente que sí. Las pésimas condiciones en que siempre tienen y han tenido sus vehículos, y la poca seguridad de los viajeros, obligados a meterse entre cuatro malas tablas que crujen continuamente, expuestos cuando llueve a mojarse ó salir con graves percances del viaje les hacen acreedores á ello y nunca les será de sobra lo que les sucede.

En fin, interminables podríamos ser en estos asuntos, pero como nuestro objeto no era más que apuntar cuatro consideraciones, solamente nos resta manifestar nuestra satisfacción por ver realizada una obra de tanta trascendencia, cuyas consecuencias han de ser tan beneficiosas para Mallorca en general y especialmente para esos cinco pueblos unidos desde hoy á la capital por la nueva vía férrea.

Guillem Mas Miralles

Seguridad y Limpiezas, S.A.

Gremio de Albañiles, 14

Tlfs. 29 50 92 - 29 50 66 - 20 63 11

Pol. Son Castelló

07009 Palma de Mallorca

CAPELLANS - III

De Son Moià, de Can Cadenera, de Son Boivàs, de Son Palou i de Cas Puig

6 - ES CAPELLÀ DE SON MOIÀ

Mateu Pocoví Prohens. La mare era campanera, de Son Xorc, i el seu germà apotecari de Campos. Don Mateu tenia una finca a Montuiri, es Pont Setrí, la qual la deixà als qui la cultivaven després d'haver-los posat un molí. A Campos era propietari d'un ametllerar que heretà d'una germana d'en Joan "Porrerenc", qui l'havia servit. En Joan heretà el cotxe "Essex", marca anglesa del temps, el jardí del carrer d'Antoni Alcover on hi construï la seva casa, i una casa vella del carrer de Jaume II. Deim tot això per explicar que la vida dels capellans del poble en aquells temps —particularment durant el primer quart del segle XX— consistia a ajudar pastoralment la parròquia, missa, confessar, donar la comunió..., però després aquests capellans es dedicaven a administrar les seves hisendes personals, si les tenien, com qualsevol altre habitant del poble. Don Mateu, per exemple, de tarannà diferent al de don Gori, volia administrar la seva economia personal a la

seva manera.. era músic i organista, i també ostentà els càrrecs de soxantre, notari eclesiàstic i bosser de la parròquia. Fou substituït pel vicari Munar en aquest afer, com hem dit abans.

Havia nascut el 1857 i ordenat prevere el 1882. Va morir el primer de maig de 1932 mentre feien l'obra nova del cementeri i hagueren de depositar el cadàver dins el local que després es destinaria a cotxeria. El dipòsit de cadàvers encara estava inacabat. Segons havia disposat, i així es féu, a tots els homes que anaren al funeral se'ls va donar 5 pessetes, i a les dones, 2'5, que era aproximadament el jornal d'aquell temps.

Gaspar Cerdà, es Capellà de Cas Puig

7 - CAPELLÀ DE CAN CADENERA

Melcior Barceló. Era natural de Sant Joan i propietari del Figueral Vell. Només estigué a Montuiri uns sis o set anys, devers els anys 20. Vivia al carrer Major a la casa on posteriorment s'hi establí el barber Pizà. Morí a Sant Joan.

8 - ES CAPELLÀ DE SON BOIVÀS

Joan Ribas Balaguer. Capellà molt solitari, molt fumador, gran consumidor de cafè. Es limitava a l'activitat pastoral de la seva capellania. En el confessional donava llargues penitències, motiu pel qual els joves no es volien confessar amb ell.

Havia nascut el 1874. Ordenat prevere dia 17 de desembre de 1904 successivament fou vicari de Puigpunyent, Montuiri, Banyalbufar, i de nou a Montuiri on fou director d'algunes associacions piadoses. Morí el 26 de febrer de 1942.

9 - EL CAPELLÀ DE SON PALOU

Pere Josep Crespi Pocoví. Mestre d'escola a Montuiri durant molts d'anys, a finals del segle XIX i principis del XX. Durant molt de temps ve fer escola damunt el celler de Can Ferrando. Féu hereu l'amo en Joan de Son Palou. Va néixer el 24 de febrer de 1850 i morí el 22 de març de 1929. (Per a més dades es pot consultar Bona Pau n° 554, pg. 15)

10 - ES CAPELLÀ DE CAS PUIG

Gaspar Cerdà Jordà. Molt popular i

polític. Defensà contra el caciquisme local Gabriel Sampol Sastre que havia deixat doblers suficients per fer tota la paret de l'engrandiment del cementeri que encerclava la quarterada aproximada que té el que avui denominam cementeri vell. Abans només enterraven on avui és el jardí de davant la portada realitzada durant la República. Com que el bàul ocupaven massa lloc, els nostres avantpassats eren inhumats només amb la mortalla i les famílies usaven el bàul públic. Quan havia acabat la cerimònia de despedida, l'enterrador pregava a la família del difunt que se n'anàs. Aleshores treia el mort de la caixa i l'enterrava. El bàul comú i un fanalet d'oli eren guardats al cementeri, si bé abans es guardaven a Ca s'Escolà, i fins al pròxim difunt.

Don Gaspar va néixer a Montuiri dia 25 d'octubre de 1853. Ordenat prevere el 1879. Coadjutor de Sencelles del 1881 al 1902. Després passà a Montuiri on, durant una temporada, cap als anys deu, anà escrivint una fulleta de propaganda política dirigida contra els lliberals ferrandistes. Era més conegut per "Pare Cantalar", nom que segons deien li posà Rafel Pocoví "Serena". Contra aquest capellà, sobretot, i en general contra els conservadors, anava dirigida una fulleta anticonservadora, firmada per un tal "Cantalarveritat", que podria ésser redactada pel famós metge cirurgià Miquel Ferrando i Obrador. Morí a la seva casa del carrer de Sant Antoni, dia 4 d'abril de 1927.

Sa veu de sa memòria

**confio en
nòmina viva**

**mes a mes,
més avantatges...**

per als meus

**"SA
NOS
TRA"**

CAIXA DE BALEARS

Gent de confiança

Èxit de la Setmana Agrària

La primera Setmana Agrària de la Cooperativa, que en motiu de la celebració de les seves noces d'or havia programat aquesta societat com a actes principals, va ésser tot un èxit.

Allò cert és que quan els qui formam l'actual junta directiva ens proposàrem celebrar el 50è aniversari de la seva fundació, no estant avesats a organitzar celebracions ni homenatges, ens trobàvem un tant despistats i no sabíem gaire com ho havíem d'organitzar. D'un començament solament pensàrem fer una torrada a la plaça i convidar tot el poble.

Només la torrada ens semblava poc, pensàrem que abans s'havia de complementar amb altres actes i organitzaríem el que hem titulat: **primera setmana agrària de la cooperativa** consistent amb unes conferències sobre temes agraris o relacionats amb l'agricultura.

No estàvem gaire segurs si tant els conferenciant com els temes serien prou interessants per haver-hi el menys una dotzena de persones. Per dues o tres conferències encara sí teníem confiança, ara tota una setmana, cinc conferències, la veritat ens pensàvem seria massa pesat i la gent assistent amb una o dues ja estarien cansats i de cada dia menys gent hi assistiria. No fou així, de cada dia n'acudí més. El primer dia vaig comptar 30 persones, el segon 39, els altres dos dies quaranta sis i el darrer dia més de cinquanta. Realment hi ha per estar satisfets tan per l'assistència com pels interessants temes exposats.

La primera, els dilluns 29 novembre, Miquel Àngel Boned, donà una detallada informació i resum de les proves de cereals i llegums fetes a Montuiri, Maria de la Salut, Vilafranca, i Manacor. Així poguérem saber les varietats més convenients, per ara que ens trobam en temps de sembrar, els agricultors sàpiguen quines són les de més bon rendiment segons el resultat dels assaigs d'aquests darrers anys.

El montuier Pere Miralles, presentació del qual la feu Joan Mas, vicepresident de la Cooperativa, donà una explicació de com s'ha de realitzar adequadament una instal·lació de reg per degoteig. Aquest sistema de regadiu que sembla tan senzill no ho és tant. Una cosa és estendre mànegues i amollar aigua procedent d'un

dipòsit o safareig i s'altre el fer-ho així com pertoca. Si no es fa seguint un determinat càlcul de cabdal, amplària del pas de màniga i pressió de l'aigua, allò que pot passar és que una planta rebi 4 l. aigua per hora i a una altre un. Exposà les tècniques per repartir uniformement l'aigua. A més, donà una detallada informació sobre les maneres i quins aparells són necessaris per fertilitzar les plantes a través del degoteig. Amb aquest mètode no és fa precis el fertilitzar el terreny prèviament a les sembres. Per donar el menjar a la planta és més pràctic i evita mà d'obra el fer-ho mitjançant abonament líquid abocant-lo dins un dipòsit-dossificador connectat al capçal de reg. D'aqueixa manera amb el mateix regar s'incorpora el fertilitzant i la planta ho assimila millor.

L'enginyer Llorenç Payeres ens mostrà i en feu una introducció des que l'home comença a conrear la terra i criar animals i que a cada lloc, per les barreres naturals geogràfiques, cada casta d'herbes, plantes, arbres i animals, guarden unes característiques pròpies del lloc. Mitjançant fotografies projectades vèrem ases, someres, cavalls, egües, ovelles, vaques, pores negres, pomes, raïms, faveres, pesolers a més d'altres plantes i animals, tot autòcton.

Bartomeu Melis Nicolau, enginyer, Gerent de la Cooperativa Tramuntana i tècnic del pla de millora de FRUSEBAL, versà referent al ametllers i garrovers fent estudis econòmics sobre els costos de realitzar plantades.

La darrera, el divendres, dia tres de desembre, no podia ésser millor i més oportuna, corregué a càrrec de Lluís Armero, enòleg, molt entès en vinyes i vins. Després d'uns anys de arrabassades de vinyes i que semblava només quedaria qualche tros de terra petit o tira foranera, ara, degut a la molta demanda que hi ha dels vins mallorquins es torna reemprendre el seu conreu. El conferenciant exposà les maneres de com s'ha de dur a bon fi

Mateu Ginard, Director General d'Infraestructures Agràries, va tancar la Setmana Cultural Agrària

una plantada de vinya, com s'ha de conrear, varietats de raïm més adients i per fi tot allò que afecta a les vinyes i l'elaboració dels vins.

Aquesta va ser la darrera conferència. La cloenda havia de córrer a càrrec del Conseller d'Agricultura, senyor Joan Mayol, però a causa dels molts compromisos i quefers que va tenir no li fou possible. En representació seva la féu el delegat d'infraestructures agràries, senyor Mateu Ginard, el qual cada vespre assistí, excusà la no assistència del Conseller i tingué paraules d'elogi vers els conferenciant destacant la seva categoria professional i d'entesos amb els temes tractats. Acabà felicitant La Cooperativa de Montuiri per l'èxit i suggerí el seguir amb aquestes tan interessants conferències que a més d'ésser d'informació agrària s'aprenen coses i és una manera de fer cultura.

I per arrodonir l'èxit, el dissabte torrada a plaça. Llàstima que a causa de la mica de brusca el conjunt musical s'hagués de retirar perquè la festa s'hagués animat encara més.

Resumint, la setmana tot un èxit. El fet que hi hagi hagut nombrosa assistència a les conferències ens ha animat, als qui formam la junta rectora de la Cooperativa, adesiara a organitzar conferències referents a temes agraris. De moment, pel més de gener ja tenim pensat celebrar-ne una referent a les assegurances combinades agràries.

De tals èxits en són partícips: Govern Balear, Ajuntament de Montuiri, Caixa Rural i Caixa d'Estalvis "Sa Nostra".

La Cooperativa agraeix a dites entitats la seva col·laboració, i al poble, la seva assistència.

Sion Nicolau

Joan Josep Miralles i Company "Vicari Queló"

Feel complidor, sempre a disposició de tots, va estimar molt el seu poble

Una de les persones més servicials i millor disposades a fer el bé a qualsevol que fos, durant el seu temps, va esser el "Vicari Queló", Joan Josep Miralles i Company. Un home, una capellà, una figura entranyable que va servir a l'església, als feligresos –anassin o no a missa– com a vicari de Montuïri per espai de 42 anys i mig, i abans a altres pobles durant 13 anys. O sia que exercirà el ministeri sacerdotal al llarg de més de 55 anys i sempre en plena activitat, llevat dels dos darrers anys de vida quan la salut i el pes dels anys ja no li ho permetien.

No és que se'l pogués considerar un intel·lectual –que no ho sera–, però sí una persona decidida, feïnera al seu redol, amic de tothom i disposat per atendre a qualsevol hora del dia o de la nit. En una paraula: un home humil a qui li agradava fer les coses sense ostentació de cap classe.

El "Vicari Queló" va néixer a Montuïri el 12 de setembre de 1897 i va estudiar als seminaris de Ciutat (2 anys), al de Tenerife (3 anys) i al de Girona (10 anys) on va ser ordenat sacerdot als 32 anys. En aquests dos darrers llocs possiblement hi anà perquè d'allà aleshores n'era Vicari General del bisbe Llopart, el qui havia estat rector Homar, de Montuïri. Celebrà missa nova a Montuïri el mateix dia de Sant Joan, quan ja havia complert els 32 anys, 24 de

El dia de les noces d'or sacerdotals del vicari "Queló"

juny de 1930; i tot duna ja fou designat vicari de la parròquia de Santa Maria. Però tres anys després rebia el nomenament de vicari "in capite" de S'Esglàieta, i allà se'n va haver d'anar per exercir per espai de 10 anys, tot sol, el ministeri sacerdotal. La gent d'aquell indret l'apreciava molt i ell, per altra part, visitava freqüentment les famílies disseminades per aquella contrada i amb elles es portava com un amic i servidor.

Però encara, abans de venir definitivament a Montuïri, fou dos anys vicari de Campanet. Si bé des del dia primer de juliol de 1943 fins a la seva mort (15 de gener de 1986) fou vicari del nostre poble, encara que els darrers anys, com queda dit, no se'l veia ni pel carrer ni a l'església. En el moment de la seva mort comptava 88 anys.

Quan l'any 1943 vengué a Montuïri ja feia un bon grapat d'anys que havien cessat els vicaris Torrens i Munar, i al capdavant de la parròquia hi havia el rector don Gori, ja de bastant edat. D'aquí que ell, en en principi, es fes càrrec de la joventut; organitzà el futbol, dirigí comèdies a la Sala Mariana, es preocupà de l'Acció Catòlica, de les obres parroquials, atenia i visitava els malalts i en tot moment fou el braç dret dels diferents rectors que hi hagué en el seu temps. Si bé des de la venguda de don Josep Estelrich (1945), de la joventut ja se'n va cuidar el vicari jove o el mateix rector en anys posteriors. Durant tot el temps que fou vicari aquí i als altres pobles va ser servit per la seva neboda Magdalena Miralles, amb tanta cura que d'ella deia que havia estat més que una germana.

Una data assenyalada i entranyable per a ell fou el 24 de juny de 1980 amb motiu de la celebració de les noces d'or sacerdotals. Precisament durant la missa ell havia de llegir un parlament que duia preparat, però l'emoció el traï i no pogué ser. En aquella efemèrides cantà la coral parroquial, sonà la banda de música, hi hagué refresc a la rectoria, va rebre una benedicció papal, una carta del bisbe i diferents obsequis que li feren l'Ajuntament, la parròquia, els feligresos...

Del "Vicari Queló" diem a Bona Pau (febrer 1986) que fou un home que "va fer molt de bé a la joventut, va esser puntual complidor, feel i amatent de tots. No va fer diferències, va superar dificultats i divisions. Es va preocupar sobretot dels vellets i va atendre, constant, els feels en el sagrament de la penitència i va participar a molts d'actes populars. Ha estat, en resum, un home que ha estimat el seu poble i s'ha fet estimar".

O. Arbona

**FABRICACIÓ
DE
BALUSTRADA**

Magatzem i Oficina:
Cart. Manacor, km. 28'5

Tlf. Magatzem: 64 67 44
" : 64 60 95
" Particular : 64 61 73

07230 Montuïri (Mallorca)

LA FOTO DE MITJAN SEGLE

Pel Pujol

Era l'any 1948. No tots eren casats ni fadrins, però ja havien complit el servei militar i un poc més. Tampoc no era un dia d'hivern ni d'estiu, sinó de mitjan temps. Pel carrer des Pujol cap a l'estació, quan encara no havia estat asfaltat per primera vegada aquests quatre "personatges", tot xalests, com si tot el carrer fos seu... qui sap on es dirigien. Ni ells mateixos ho recorden, els qui son vius. Altres persones es miren la "feta" i també han romàs a la foto. Els quatre són (d'esquerra a dreta) en Miquel "Llull", don Joan Ferrando †, un extern i en Pere Sampol.

Dècada dels seixanta

15 de gener de 1960

El poble es despert nevat

1960.- Gener.- Divendres 15.- El poble s'ha despertat completament nevat. Fred molt intens.

Diumenge, 17.- Ha sortit el sol i la neu es fon. Ja no n'hi ha en els carrers. Crec que és el primer any en la història de Montuïri que els animals no han sortit perquè Sant Antoni els beneesquí. Decreix la fe en Sant Antoni i crec que és perquè (el poble) veu que el manescal pot molt.

Febrer.- Dijous, 25.- Hem acomiadat amb un dinar el Reverend don Antoni Ramis que se'n va per a missioner del Perú el proper dissabte.

Juliol.- Dimarts, 5.- Avui ha estat la primera vegada que hi ha hagut un funeral de cos present. De moment no

ha agradat gens al públic.

Novembre.- Diumenge, 20.- Don Bernat Martorell ha tornat del Perú. Ha dit la missa de nou i per primera vegada ha donat la comunió amb el calze que va regalar. El calze és el motiu amb què em vaig recolzar per alabar la seva obra quan era tan discutida en el temps d'anar-se'n a missions.

1961.- Febrer.- Dijous, 2.- A la Sala Mariana la Banda de Música ha donat un concert en homenatge al Pare Martorell. Han cantat la seva missa "Mater Amabilis". Ha sortit molt bé. He dit unes paraules agraint a don Jaume Cabrer els seus serveis com Ecònom, i a Baltasar Pocoví, com a director de la Banda.

Març.- Diumenge, 12.- L'Ecònom don Miquel Vallespir ha fet la seva entrada oficial. El públic no ha correspost. Supòs per falta de propaganda i preparació per part dels dos vicaris.

Octubre.- Dijous, 19.- Regal d'una batuta a Baltasar Pocoví de Sa Mata per subscripció popular.

1962.- Març.- Dilluns, 12.- Hem anat amb na Jerònia al funeral de don Joan March Ordinas. Ha estat una gran manifestació de dol.

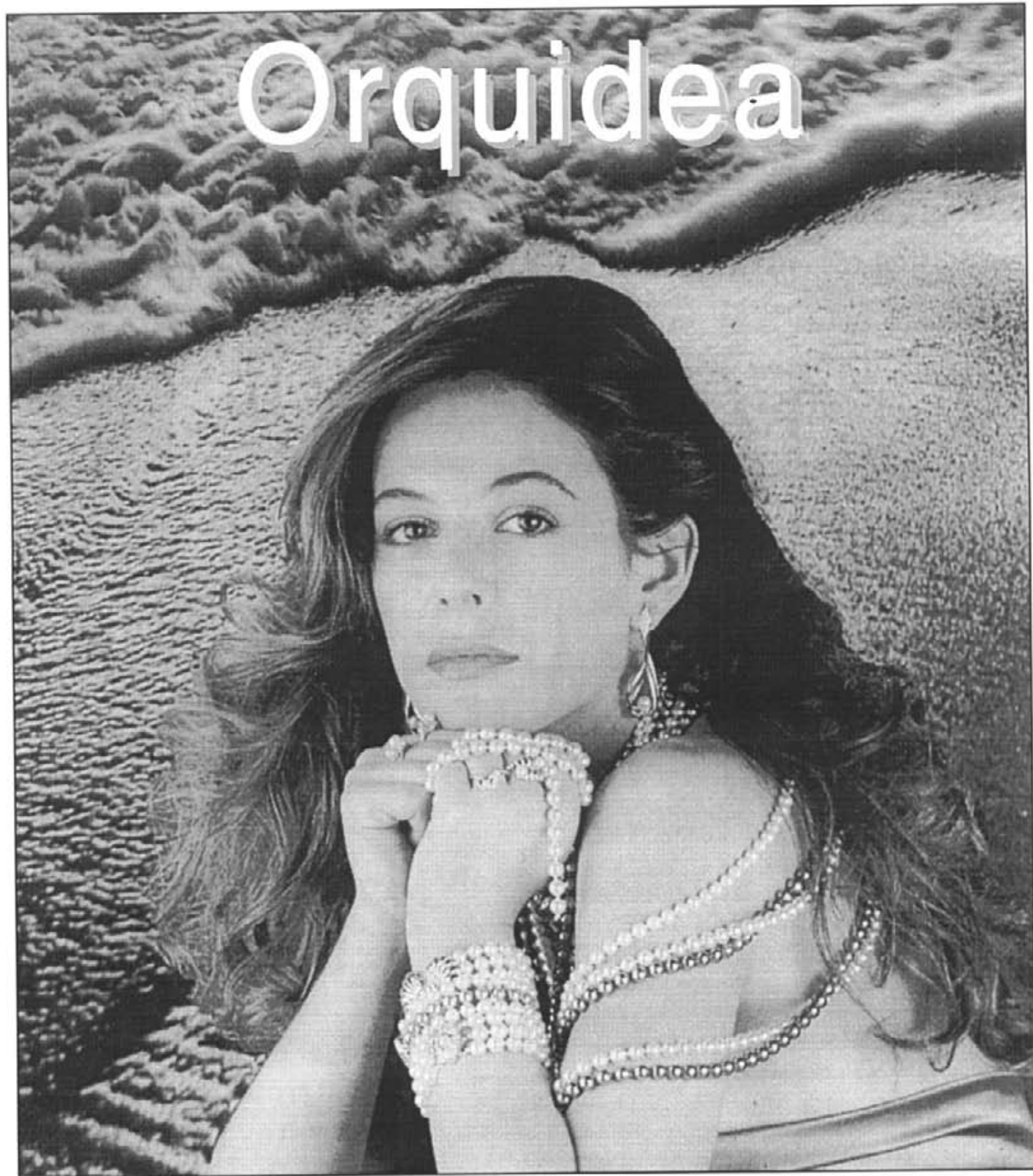
Maig.- Dimarts, 15.- Avui s'ha beneït el sagrari nou.

1964.- Maig.- Dijous, 28.- Avui, a la nostra parròquia, en les comunions, han començat el nou ritus de "Corpus Christi.- Amen".

(Continuarà)

Trad: Josep Oliver i Verd

Orquidea

Perlas
Orquidea®

Excel·lents perspectives de l'esport montuïrer de cara als anys 2000

El pavelló cobert, assignatura pendent

Comença el període dels anys encapçalats per les sigles 2.000. Amb satisfacció podem afirmar que l'esport montuïrer obri les portes en aquesta nova etapa amb les millors perspectives.

En parlàvem el mes passat. Vint-i-quatre equips en competició és la més palesa mostra d'un excel·lent estat de salut. La pràctica d'un esport -que setmana rera setmana moltíssims joves i al·lotes, nins i nines, porten a terme- esdevé una fita que poques comunitats humanes poden aconseguir, un mèrit que cal atribuir a totes aquelles persones que des dels anys 70 -aquí arrancà la promoció de l'esport base- han fet feina de forma altruista per acabar amb aquests alts registres els anys 1900 i iniciar els 2000. Que així segueixi!

Dins aquest marc positiu, una assignatura pendent contrasta amb el bon moment de l'esport montuïrer: la no disposició d'un pavelló cobert. Fa una gran falta. Vegem si els Reis o els anys 2000 el duen ben aviat!

RESULTATS DEL MES DE DESEMBRE

Els resultats dels equips montuïrers registrats el passat mes de desembre han estat els següents:

FUTBOL

I Preferent

Alcúdia, 1 - Montuïri, 0
Montuïri, 2 - Llosetense, 2
Montuïri, 3 - Espanya, 1
Son Roca, 1 - Montuïri, 2

III regional

Montuïri, 2 - Petra, 4
Can Pastilla, 1 - Montuïri, 4
Mediterrani, 1 - Montuïri, 4
Montuïri, 1 - Son Gotleu, 3

Juvenils

Montuïri, 3 - Gesa Alcúdia, 2
Santanyí, 3 - Montuïri, 1
Montuïri, 3 - Algaida, 4
Barracar, 2 - Montuïri, 3

Cadets

Montuïri, 5 - Son Servera, 2
S'Horta, 5 - Montuïri, 2
Montuïri, 1 - Artà, 4
Margaritense, 6 - Montuïri, 0

Infantils

B. Cala Millor, 3 - Montuïri, 1

Montuïri, 2 - Portocristo, 3

Alevins

Montuïri, 8 - La Salle Manacor, 2
Barracar, 1 - Montuïri, 2
Montuïri, 0 - Felanitx, 11
Marratxí, 3 - Montuïri, 1

Benjamins futbol-7

Portocristo, 1 - Montuïri, 6
Montuïri, 6 - Artà, 2
Cardassar, 9 - Montuïri, 2
Montuïri, 5 - Margaritense, 0

FUTBOL-SALA

Sénior

Ca na Poeta, 9 - Inca C, 3
Pub sa Mola, 2 - Ca Na Poeta, 2
Ca na Poeta, 3 - Felanitx, 4
A escolars, es disputaren dues trobades amb motiu de la Fira.

El dilluns 6 (dia de la Constitució) jugà l'equip d'educació infantil. Participaren les escoles de Montuïri, Petra (A i B), Maria de la Salut i Vilafranca.

El dimecres 8 (festa de la Immaculada) actuaren els dos equips d'iniciació (A i B). Intervengueren, també, els col·legis de Maria de la Salut, Petra, Escola Nova de Porreres, Vilafranca, Algaida i Lloret.

BÀSQUET

Séniors

Andratx, 25 - Montuïri, 51
Ses Salines, 21 - Montuïri, 41
Montuïri, 43 - C. Pollença, 38

Júnior

Montuïri, 53 - MGG Sant Llorenç, 34
Santa Eugènia, 18 - Montuïri, 40

Cadets

Montuïri, 34 - Calvià, 7
Portocristo, 48 - Montuïri, 62

Infantils

J. Llucmajor, 64 - Montuïri, 60
Alcúdia, 33 - Montuïri, 67
Montuïri, 60 - J. Mariana de Sóller, 28
Sagrat Cor, 24 - Montuïri, 63

Minibàsquet

C. Pollença, 44 - Montuïri, 50
Montuïri, 24 - Llucmajor, 15
Bàsquet Inca, 69 - Montuïri, 23
Montuïri, 4 - Campos, 55

Escolars

Amb motiu de la Fira, els equips ben-

jamins i alevins escolars jugaren un triangular a la pista des Revolt i a l'escola, respectivament. Ambdós conjunts guanyaren tots els partits amb aquests resultats: Montuïri, 34 - Sineu, 18 i Montuïri, 34 - Porreres, 16 (alevins) i Montuïri, 24 - Petra, 2 i Montuïri, 26 - Porreres, 4 (benjamins).

CROSS

Un altre èxit registraren el "IV Cross Joan Barceló" per a atletes federats i el "Cross per a l'Edat Escolar" que se celebraren a les rodalies del camp de futbol es Revolt el diumenge, 29 de novembre i el dissabte 4 de desembre, respectivament.

Marc Solier Costa, segon en el cross de Montuïri i tercer a Sa Ràpita

La prova federada -la primera de la temporada puntuable per a la challenge de Mallorca- comptà amb la participació de 160 corredors de les categories juvenil, júnior, promeses, veterans i séniors, tant masculins com femenins. Miquel Capó de l'Ada Calvià fou el guanyador de la prova reina de 9 quilòmetres per a séniors masculins. Els montuïrers Esteve i Joan Barceló -a més a més d'organitzadors- tingueren coratge per fer aquesta distància i assoliren les posicions 19 i 22.

350 participants de totes les comarques de Mallorca intervengueren a la prova escolar que va reunir deu categories: iniciació, benjamí, aleví, infantil i cadet. El montuïrer Marc Solier Costa va tenir un molt destacat paper posat que va fer subcampion d'iniciació masculina d'entre més de 70 nins.

Marc Solier corregué, igualment, el Cross Terra Mar i Pins del dissabte 18 a sa Ràpita. En una igualada arribada a meta juntament amb el primer i segon, aconseguí el tercer lloc.

Biel Gomila

Les celebracions nadalenques, participades i amb gran esplendor

A la col·lecta pels necessitats es recolliren 131.325 pessetes

Enguany hi hagué renovació de sibil·la: fou interpretada pel nin Joan Pau Oliver Sastre

Col·lecta de Nadal

Una altra vegada la col·lecta del passat Nadal ha estat una demostració de la sensibilitat dels montuïrers cap als po-

bres i necessitats; els que han de menester dels qui els sobra qualche cosa. Una ajuda que des de fa més de 50 anys es canalitza mitjançant Càritas Diocesana. A la nostra parròquia aquest passat Nadal es va recollir per a tal finalitat la suma de 131.325 pessetes, quantitat que s'ha enviat a la referida institució.

Celebració del baptisme

El proper diumenge dia 9, festa del Baptisme del Senyor, tindrà lloc la celebració del baptisme comunitari, a les 17h.

Festa de Sant Antoni

El diumenge dia 16 de gener a la missa de les 12h celebrarem la festa en honor de Sant Antoni, i a continuació, les beneïdes en Es Dau.

Setmana de la Unitat Cristiana

Els dies 17-24 se celebra la setmana de pregària per a la unitat dels cristians. Aquesta setmana ve puntualment cada mes de gener i ens recorda la gran separació entre els cristians. Tot i que hi ha més que ens uneix el que ens separa, encara s'han de fer passes per arribar a la unió. Pregarem juntament amb els altres germans de les diferents confessions perquè la unitat es faci possible.

Festa de la Mare de Déu de la Bona Pau

El diumenge dia 23 a la missa de les 20h tendrem la celebració de la festa de la Mare de Déu de la Bona Pau, a la qual es conviden tots els qui senten devoció per a Ella.

Trobada per a tots

Dimecres dia 26 a les 21h a Vilafranca hi haurà una celebració de la Paraula per a tots aquells que hi vulguin participar. Es tracta de fer una estona de reflexió i de pregària en petits grups, d'una manera reposada i tranquil·la per tal d'assaborir la Paraula de Déu.

Retaule de Sant Pere

Tal i com hem anat anunciant, el retaule de Sant Pere està totalment restaurat. Ara estam pendent del disseny que ens farà l'arquitecte del Consell de Mallorca. Una vegada elaborat farem una estructura de ferro on aniran col·locats les diferents taules que formen el retaule. Per posar aquest entramat s'haurà de llevar l'altar que hi ha actualment dins la capella de Sant Pere. S'ha consultat l'encarregat del Patrimoni de la Diòcesi de Mallorca i a Na Joana Maria Palou, encarregada del Museu de Mallorca, i ambdós han coincidit que és un altar sense valor artístic, i per tant no es farà cap malbé si el retirem. Per altra part l'Ajuntament de Montuïri ha fet una donació de 200.000 pessetes per ajudar a l'acabament d'aquesta obra. Agraïm a tots els que han fet possible aquesta estimada restauració del retaule de Sant Pere, que tanta significació artística té per a Montuïri i per a Mallorca. Seguirem informant a mesura que es vagi duent a terme l'obra.

Nofre Torrens, rector

Ferreria Rafel Miralles

Més de 20 anys
treballant el ferro

Carr. Palma-Manacor s/n • Telf. 971 64 62 88 • Montuïri

Renovació del Consell Parroquial de Pastoral i Econòmic

El passat mes de desembre va fer 4 anys de la renovació del Consell Parroquial de Pastoral i del Consell d'Economia. Ambdós Consells es constituïren per un període de 4 anys segons marquen els estatuts de la nostra parròquia. Una vegada ha passat aquest període es convocaran noves eleccions, les quals, segons els estatuts, es fan de la següent manera:

1.- Els grups parroquials (catequesi,

acció social, prematrimonials, economia, etc.) elegeixen en rotació el seu representant perquè els delegui en el Consell Parroquial de Pastoral.

2.- La comunitat parroquial mitjançant votació elegeix 4 persones dels que s'han presentat com a candidats de la comunitat cristiana de la parròquia de Sant Bartomeu.

3.- El rector pot afegir 1/3 segons el nombre d'elegits.

FELIÇ ANY 2000 FELIÇ 700 ANIVERSARI FELIÇ JUBILEU

Les arrels dels anys jubilar les trobam a la Bíblia, sobretot a l'Antic Testament on es proposava cada 50 anys fer el repòs de la terra, l'alliberament dels esclaus, el perdó dels deutes i el rescat de la propietat. Eren, sens dubte, iniciatives de solidaritat i de perdó (Vegeu la pàgina següent).

Curiosament el primer jubileu cristià fou l'any 1300, data que coincideix amb la fundació de la vila de Montuiri i que ara, al llarg de l'any 2000, el poble vol commemorar el seu 700 aniversari.

Hi ha tot un any per celebrar esdeveniments. La data del 2000, també l'església ens recorda l'any jubilar del Senyor al llarg de més de 365 dies per perdonar. Serà l'any de la gràcia i del perdó. Tenim tot un any per apropar-nos a aquells que hem de perdonar o hem de rebre el seu perdó. Es tracta de cercar ocasions que facilitin aquesta reconciliació. Recordem que hi ha famílies desavinyades per una herència o per unes discussions que no han estat encara absoltes. Pensem que hi ha famílies enfrontades per qüestions històriques o per idees polítiques. Hi ha prejudicis, discriminacions, intoleràncies personals i col·lectives que no troben mai la fi perquè no se cerca el diàleg oportú per acabar amb aquests corcs que sols donen incomunicacions, mal estars i esclavatge. És trist dir-ho, però és la realitat. Tots aquells que no saben perdonar són esclaus d'ells mateixos i

no fan més que donar el poder als afectats. Quan un no pot atracar-se a l'altre, aquest té poder damunt el primer. Per això mateix el perdó és alliberament. Aquell que perdona és lliure i té poder (saber perdonar equival a tenir poder). Un bon remei per acabar amb el mal que ens corca és confrontar-se amb els que ens han ofès, dir-los el que sentim per després entrar en el terreny del raonament. No es pot raonar sense haver expressat abans el que sentim.

Si no ho podem fer personalment o ens costa fer-ho, es pot parlar interiorment a dins la imaginació amb ells: això ajuda a descarregar i ens prepara per a la trobada personal. També podem demanar l'ajuda de Déu perquè ens concedeixi al llarg de l'any la gràcia i la pau suficient per perdonar tots els nostres ofesos. És ben cert, si ho demanam amb fe (no per això deixarem de sentir el mal; no fem cas, de moment, pel que sentim, anem més enllà). Déu ens donarà les forces que demanem. Com ens podria fallar el Tot Misericordiós quan Ell insisteix tant en el perdó!!! Fins i tot va perdonar clavat a la creu.

Que els dos aniversaris de la vila, any 1300 i any 2000, coincideixin amb els dos anys jubilar: el primer de l'era cristiana (any 1300) i el darrer per ara (any 2000).

Molts anys de pau i feliç aniversari.

Nofre Torres, rector

Enguany l'anunci de l'àngel fou cantat per la nina Teresa Sastre Sampol

La data proposada per a la renovació del Consell Parroquial de Pastoral i Econòmic serà el proper dia 30 de gener, després de la missa vespertina. Si hi ha algú interessat a dedicar uns anys al servei de la comunitat parroquial oferint els seus serveis, es pot presentar a la votació. El termini d'inscripció serà el dissabte dia 22 de gener a les 19'30h. Agraïm que hi hagi gent interessada per al bé de la tasca parroquial. Serà entre tots que farem una comunitat cristiana més viva i més creïble.

Nofre Torres, rector

Deixalles

A partir d'ara la portassa de deixalles romandrà oberta els dimecres en lloc dels dilluns. Tots els qui vulguin col·laborar duent roba, paper, joguets, etc. ajudaran a gent que pot mantenir el seu lloc de treball gràcies a les col·laboracions de les nostres deixalles.

Viure el jubileu - I

Caritat jubilar i compromís per la justícia

La caritat entesa com amor a Déu i als germans és una característica de tota la vida del cristià, com ho és, també, l'acció a favor dels sofriments i pels pobres. Però l'any jubilar comporta una atenció especial als aspectes de la caritat i justícia, talment que es pot afirmar que la caritat jubilar és un dels elements característics del jubileu.

A l'Antic Testament hem vist remarcar les quatre disposicions socials que havien d'acompanyar els anys jubilars i sabàtics. I en la història dels jubileus cristians hi veim sempre accentuada la caritat envers els pelegrins i els pobres.

Seguint aquesta genuïna tradició també el papa Joan Pau II, en la Carta apostòlica *Tertio millennio adveniente* per a la preparació del jubileu de l'any 2000, ens convida a la conversió social, al compromís per la justícia i per la pau del món i a una opció més clara i preferent pels pobres i marginats (n. 51).

El jubileu és, doncs, un temps propi per a establir el dret els pobres i per a gaudir en pau de la terra, que és do de Déu per a tots i cadascun dels seus fills. En aquest sentit, cal actualitzar i renovar aquelles quatre disposicions jubilars de la llei de Moisès (Levític, 25), assumides per Jesucrist, que és enviat "a portar la bona nova als pobres... a posar en llibertat els oprimits, a proclamar l'any de gràcia del Senyor". Són aquestes:

• **El repòs de la terra.** Així com l'home després del treball necessita el descans per a renovar les forces, també la natura necessita el seu temps de recuperació energètica i ha de ser respectada en els seus ritmes de fecunditat. Però això avui no és així. El nostre planeta Terra és explotat de mala manera fins al punt d'empobrir-lo i malmetre'l per a les generacions futures. Sovint sentim parlar de pluges àcides, de mar contaminada, de desforestació, de desaparició d'espècies animals, de forats a la capa d'ozó...

L'Església s'uneix a tota acció ecològica per a la defensa i preservació de la Terra, i en l'any jubilar vol fer sentir més fort el missatge de la creació: Déu ha confiat a l'home la missió de cultivar la terra i preservar-la (Gènesi 2,15).

• **L'alliberament dels esclaus.** ¿Però, l'esclavitud no està ja abolida? Certament

que sí, en l'aspecte legal, però en realitat mai l'esclavitud no ha estat tan nombrosa i sota formes tan diverses com al final d'aquest segon mil·lenni. El comerç sexual, explotació de menors, el treball clandestí, els camps de treball forçat, la condició de la dona en algunes cultures... són formes d'esclavatge del nostre temps, que afecten a milions i milions de persones. És urgent d'alliberar-los i de perseguir els responsables, a tots els nivells, d'aquest crim contra la humanitat.

• **El perdó dels deutes.** També el nostre temps viu una situació intolerable referent al deute extern dels països del tercer món. Aquest deute és una de les causes de pobresa d'aquests pobles i un motiu més per engrandir la separació entre rics i pobres. La veritable situació és el perdó o condonació del deute extern, amb la condició de dedicar aquests recursos a programes concrets i reals a favor de la salut, de l'educació, de la promoció humana i de lluita contra la pobresa.

En ocasió del jubileu de l'any 2000, l'Església ha intensificat l'acció a favor d'aquesta causa i moviments com Justícia i Pau, Mans Unides i Càritas, promouen una intensa i intel·ligent campanya a favor de la condonació del deute extern, que val la pena conèixer i adherir-s'hi.

• **El rescat de la propietat.** El jubileu bíblic disposava la recuperació del patrimoni perdut, sostenint el dret de rescat de la propietat, perquè la terra és de Déu i l'home n'és hoste i administrador. Avui no es pot entendre un món de justícia i de pau sense la redistribució de la terra. I aquest problema afecta tant als països subdesenvolupats com els industrialitzats.

En el país subdesenvolupats un petit nombre de grans propietaris posseeixen la major part de la terra de conreu, mentre que una infinitat de petits propietaris en posseeixen la petita resta. En canvi, en els països desenvolupats l'augment de la producció agrícola és excedent i per això es premia l'abandó de la terra, la qual es valorada no en funció de treball sinó en funció dels premis de compensació que pugui aportar.

Cal que l'any jubilar promogui la justícia en la possessió de la terra.

(De "Viure el jubileu", de Joan Galtés i Pujol)

Joan Amengual sol·licita ajuda des d'Hondures

Us record amb molta d'estimació i us agraesc les vostres oracions. Aquí estam lluitant per la promoció dels pobres, però és molt de pes i molt de dolor!

Ja hem construït 150 casetes i no vos podeu imaginar l'alegria que els donam quan els presentam una caseta que no té goteres i que no hi entra l'aigua per les portes; n'estan molt agraïts. El que passa és que no els podem "donar", se les han de guanyar i aquí ve el treball, el fet més senzill seria que et donassin un somriure quan els entregam les claus, però no funciona amb nosaltres, ja que volem que ells sien dignes habitants d'una casa que ha estat construïda amb doblers solidaris. Per això hem organitzat tallers de manualitats, ensenyam les dones com cuidar-se i guanyar-se la vida fent diferents cosetes amb les seves mans; aprofitam aquestes manualitats per evangelitzar i formar, a Déu gràcies, l'església, ja que ens queda petita i estam en el procés de construir-ne una de nova perquè s'hi puguin asseure unes 400 persones. Aquesta nova església està pressupostada per \$ 84.000 (13.000.000 pessetes). Són molts de doblers, però és necessària i, per desgràcia, de fora d'Hondures no ens volen ajudar; la nostra societat rica vol ajudar a construir allò que sia, manco esglésies, com si oblidàssim que la gent pobre es mor més per manca de Déu que per falta de pa. Si es trobàs qualque ànima bona que volgués pagar-me alguna rajola ho pot depositar en el BBV, compte n° 020 5046291 de Palma i al meu nom. M'ha de comunicar a mi quant hi han depositat perquè jo ho pugui treure des d'Hondures.

També tenim un programa de beques, sobretot per a nines, ja que són les que els seus pares manco atenen. Una nina necessita 3.000 pessetes cada mes per continuar els seus estudis; els seus pares són molt pobres i les volen enviar a fer feina per poder sostenir els altres fills que tenen.

El que intent és obrir portes a la solidaritat, ja que fa molts d'anys que a Hondures hi ha pobres i han sobreviscut; jo sols intent ajudar a alguns i crec que la formació és bàsica. Si qualcú vol... endavant!

Joan Amengual

Els 10 fets que més han excel·lit a Montuïri durant 1999

Montuïri tira-tira:

Comencen les excursions

Amb el desig de conèixer bé Montuïri i després fer-ne un aplec informatiu i literari, dia 24 de gener va començar el primer itinerari de "Montuïri tira-tira", a la Serra des Fonoll. Fou la primera de les set sortides que comprendrà aquesta eixida. Hi participaren 32 persones i fou tot un èxit.

El President de la Comunitat Autònoma visita Montuïri

L'aleshores President de la CA, Jaume Matas (PP), va tenguere oficialment Montuïri els dies 3 i 4 de febrer. Es va reunir amb el Consistori, va visitar alguns llocs oficials, particulars i el Puig. També va lliurar diplomes a donants de sang jubilats i es va entrevistar amb responsables de diferents entitats.

El Rector, a Amèrica

Des de principis de gener de 1999 fins ja entrat l'agost, el Rector Onofre Torres va romandre a Amèrica per motius pastorals. Passà els dos primers mesos a Quebec (Canadà) i la resta a Hondures. Durant la seva absència es responsabilitzà de la parròquia el rector solidari de Sant Joan, Miquel Amengual.

La banda de música, a Cuba

Amb motiu de la "I Trobada Internacional de Bandes de Concert" celebrada a Cuba, la de Montuïri, de l'11 al 16 de juny es desplaçà a Bayamo (Cuba) i allà i a altres indrets va oferir alguns concerts.

Nou batle

Gabriel Matas Alcover, de 32 anys, encapçalant la candidatura del PP, fou el guanyador de les eleccions municipals celebrades el 13 de juny. Prengué possessió com a batle el 3 de juliol, dia en què va cessar l'anterior, Joan Antoni Ramonell. A les eleccions el PP obtingué 6 escons i la coalició PSM-PSOE, 5.

"Amics de Son Fornés"

Dia 21 d'agost fou presentada la nova associació "Amics de Son Fornés de

Montuïri", de la qual n'és president Gabriel S a m p o l M a y o l . L'objectiu és el de col·laborar en la recuperació i divulgació de tot quan fa referència al talaiot i troballes de Son Fornés.

La presentació del llibre "Montuïrers a la Guerra Civil (1936-1939)", la primera de les monografies, fou tot un èxit

Millores a molins

Especialment els molins de la zona del Molinar han sofert rehabilitacions i millores. Al de Can Ferrando se li han col·locat aspes i capell i als de la majoria de la zona se'ls ha il·luminat. Les remodelacions s'efectuaren durant el quart trimestre durant el 2000 continuaran altres millores.

Presentació del llibre "Montuïrers a la Guerra Civil (1936-1939)"

La primera de les monografies que sobre la cultura i la història del nostre poble anirà oferint Bona Pau dins la col·lecció "Quaderns montuïrers" porta per títol "Montuïrers a la Guerra Civil (1936-1939)" i fou presentada públicament dia 26 de novembre.

Nou empedrat de carrers

Passat l'estiu i fins a la fira foren empedrats el carrer des Molinar, la Plaça des Tres Creus i el carrer des Pujol (des de plaça fins al carrer des Forn). Encara, però, no s'han acabades totes les obres del "Pla Mirall".

La Cooperativa celebrà les nocces d'or

Dins un extens programa d'actes culturals i festius, que tenguin lloc entre el 29 de novembre i el 4 de desembre, la Cooperativa Agrària de Montuïri va celebrar els cinquanta anys de la seva fundació. Va excel·lir la Setmana Cultural Agrària.

Altres 10 esdeveniments rellevants

- El matí de dia 31 de gener una lleugera nevada va cobrir el poble i voltants. A l'horabaixa sols romangué el fred.
- La darrera setmana de febrer se sembraren 9 arbres a plaça.
- Guillem Morlà fou nomenat President del Patronat de Música dia 6 de març.
- El Planetari Viatger fou instal·lat a Montuïri del 15 fins al 28 de març.
- Dia 7 de maig passà per Montuïri la flama del Correllengua.
- Dia 9 de maig fou beneïda l'ampliació del cementiri i romangué obert el portal que enllaça amb el vell.
- La Junta Directiva de l'Associació de Persones Majors, a rel de l'Assemblea del 4 de juny, va sofrir una remodelació, si bé continua de President Rafel Socas.
- Pel juliol, a conseqüència de les passades eleccions, Pere Sampol fou designat Vicepresident del Govern Balear; Mateu Ginard, Director General d'Infraestructures Agràries; i el primer, juntament amb Joan Verger i Joan A. Ramonell són els tres montuïrers diputats del parlament.
- A l'agost es produí el canvi d'arquitecte municipal: Cessà Sebastià Company i fou nomenat Joan Bartomeu Seguí Gamundí.
- La Presidenta del CIM, Mª Antònia Munar vengué a Montuïri dia 21 d'octubre per retre visita a l'Associació de Gent Gran.